

Банк сармоялари — тараққиёт хизматида

(2-бетда ўқинг).

«Ипотека-банк»:

фонд бозорида фаол.....3

Сугурта бозори.....11

БАНК АХБОРОТНОМАНИ

Банк ходимлари, ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 31 (1002), 2015 йил 6 август

www.banknews.uz

Банк тизимининг барқарор ривож — иқтисодиётни кенг кўламда модернизациялашнинг гарови

Жорий йилнинг 30 июль куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар масалалари қўмитасининг мажлисида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раиси Ф.Муллажоновнинг республика Марказий банкнинг 2014 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботи дастлабки тарзда кўриб чиқилди.



Мажлисида сенаторлар, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси вакиллари, Марказий банк, манфаддор вазирлик ва идоралар, тижорат банклари раҳбарлари, экспертлар ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Таъкидланганидек, Марказий банкнинг ўтган йилдаги фаолияти «Ўзбекистон Респуб-

ликаси Марказий банки тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ амалга оширилди ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2014 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлисида белги-

лаб берилган вазифалар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг «Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг 2013 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботи ҳақида»ги Қарорида илгари сурилган вазифаларни сўзсиз бажаришга қаратилди.

(Давоми 4-бетда).

Соғломлаштирилган корхоналар инвесторларга сотилмоқда

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки томонидан «Иқтисодий ночор корхоналарни соғломлаштириш ва уларни салоҳиятли инвесторларга сотишда банкларнинг ўрни» мавзuida матбуот анжумани ташкил этилди.

Унда мазкур банк мутасаддилари, «НБУ Инвест груп» ва «НБУ Инвестмент» шўъба компаниялари раҳбар ходимлари ҳамда банк негиздаги корхоналардан вакиллар иштирок этди.

Тадбирда сўз олганлар бугунги кунда ТИФ Миллий банки республикамиздаги энг йирик инвестиция банки ҳисобланишини, иқтисодиётни таркибий қайта тиклашда, хусусан, банкрот корхоналарни соғломлаштириш, мавжудларини эса техник ва техно-

логик қайта жиҳозлашда фаол иштирок этаётганини таъкидлади.

— Банкимиз фаолиятида иқтисодий ночорликка учраган корхоналарни соғломлаштириш ва уларнинг ишлаб чиқариш салоҳиятини қайта тиклаш устувор вазифалардан саналди, — дейди **ТИФ Миллий банки Инвестиция фаолиятини мониторинг қилиш ва мувофиқлаштириш департаменти директори в.б. Азамат Курамбаев.**

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикасини 2015 йилнинг биринчи ярмида ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари тўғрисида

Жаҳон иқтисодиётида инкирозли ҳодисалар ҳамон давом этаётган ва халқаро бозордаги беқарорлик шароитида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов томонидан жорий йил 16 январда бўлиб ўтган Республика Ҳукумати мажлисида белгилаб берилган 2015 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим вазифа ва устувор йўналишларини амалга ошириш бўйича қабул қилинган чора-тадбирлар шу йилнинг биринчи ярмида мамлакатимизда мустаҳкам иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаш ва макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш имконини берди.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларни янада кенгайтириш ва келгуси йилларда иқтисодиётимизни барқарор юксалтириш учун мустаҳкам пойдевор яратиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов томонидан 2015 – 2019 йилларда иқтисодиётни янада ислох қилиш, таркибий ўзгартириш ва диверсификациялаш дастури ишлаб чиқилди ва қабул қилинди.

2015 – 2019 йилларда иқтисодиётни янада ислох қилиш, таркибий ўзгарти-

риш ва диверсификациялаш бўйича қабул қилинган дастур хусусий мулкни ишончли ҳимоя қилиш, иқтисодиётда унинг улуши ва аҳамиятини ошириш, замонавий корпоратив бошқарув усуллари жорий этиш, ишлаб чиқаришни модернизация ва диверсификация қилиш, тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш, иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳада энергия истеъмоли ҳажмини камайтириш ҳамда энергия тежайдиган технологияларни жорий этишга қаратилган етти та ўзаро боғлиқ стратегик дастурий ҳужжатни ўз ичига олган.

Дастурнинг ушбу ҳар бир муҳим йўналиши бўйича ўтган даврда барча давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг дастурда белгилаб берилган чора-тадбирларни ўз вақтида бажариш, уларнинг самарадорлигини ошириш ва тасдиқланган мақсадли кўрсаткичларга эришиш борасида мувофиқлаштирилган ҳолда фаолият юртишини таъминлашга доир комплекс тадбирлар ишлаб чиқилди.

(Давоми 7-9-бетларда).

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2015 йил 4 августдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан куйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	1883,28	1 Канада доллари	1967,51	1 Норвегия кронаси	315,44	1 евро	2841,87
1 Англия фунт стерлинги	4031,29	1 Хитой юани	415,52	1 Польша злотийси	683,58	10 Жанубий Корея вони	22,18
1 Дания кронаси	379,82	1 Кувайт динори	8523,64	1 Сингапур доллари	1880,47	10 Япония иенаси	208,11
1 БАА дирҳами	702,47	1 Россия рубли	42,76	1 СДР	3598,59	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АКШ доллари	2580,19	1 Украина гривнаси	122,13	1 Туркия лираси	931,17		
1 Миср фунти	329,53	100 Ливан фунти	171,48	1 Швеция кронаси	299,45		
1 Исландия кронаси	19,25	1 Малайзия рингити	672,45	1 Швейцария франки	2674,05		

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштира кўрсаткичи:

1 USD ▲ 2580,19 – (2575,18) | 1 EUR ▲ 2841,87 – (2810,56) | 1 GBP ▲ 4031,29 – (3997,19) | 10 JPY ▼ 208,11 – (208,57)

BANK TIZIMI

Банк сармоялари — тараққиёт хизматида



Тургун ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки
Тижорат банкларининг
инвестиция портфелини
мониторинг қилиш
департаменти
бош иқтисодчиси

Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг «Бизнесни юритиш – 2015» (Doing business) бўйича ҳисоботида Ўзбекистоннинг «кредит олиш индикатори» бўйича кредитлаш соҳасидаги рейтинг кўрсаткичлари 26 поғонага кўтарилган. Шу билан бирга, мамлакатимизда яратилган қулай ишбилармонлик муҳити ва бизнес юритишнинг тобора такомиллаштирилиб борилаётган шароити, албатта, қўлга киритилган навбатдаги муваффақиятимизнинг мустаҳкам пойдевори бўлди.

Шунингдек, 2015 йил 13 июль куни «Мудис» халқаро рейтинг агентлиги томонидан кейинги 12-18 ой учун «Ўзбекистон банк тизимининг ривожланиш истиқболлари» янги ҳисоботи нашр қилиниб, унга мувофиқ, агентлик кетма-кет олтинчи йил Ўзбекистон банк тизими ривожланиш истиқболларини «барқарор» даражада тасдиқлади.

«Мудис» агентлигининг таъкидлашича, келгусида ҳам Ўзбекистон банкларининг даромадлилик даражаси ўтган йиллардаги каби барқарор даражада сақланиб қолади. Бунда мазкур кўрсаткич бўйича Ўзбекистон банклари МДХ давлатлари орасида юқори ўринларни эгаллаб келмоқда. «Мудис» агентлигининг фикрича, банклар даромадларининг юқорилиги иқтисодий кредитлаш ҳажмларини янада ошириш учун ресурс манбаи бўлиб хизмат қилади.

Бугунги кунда республика ҳудуд-

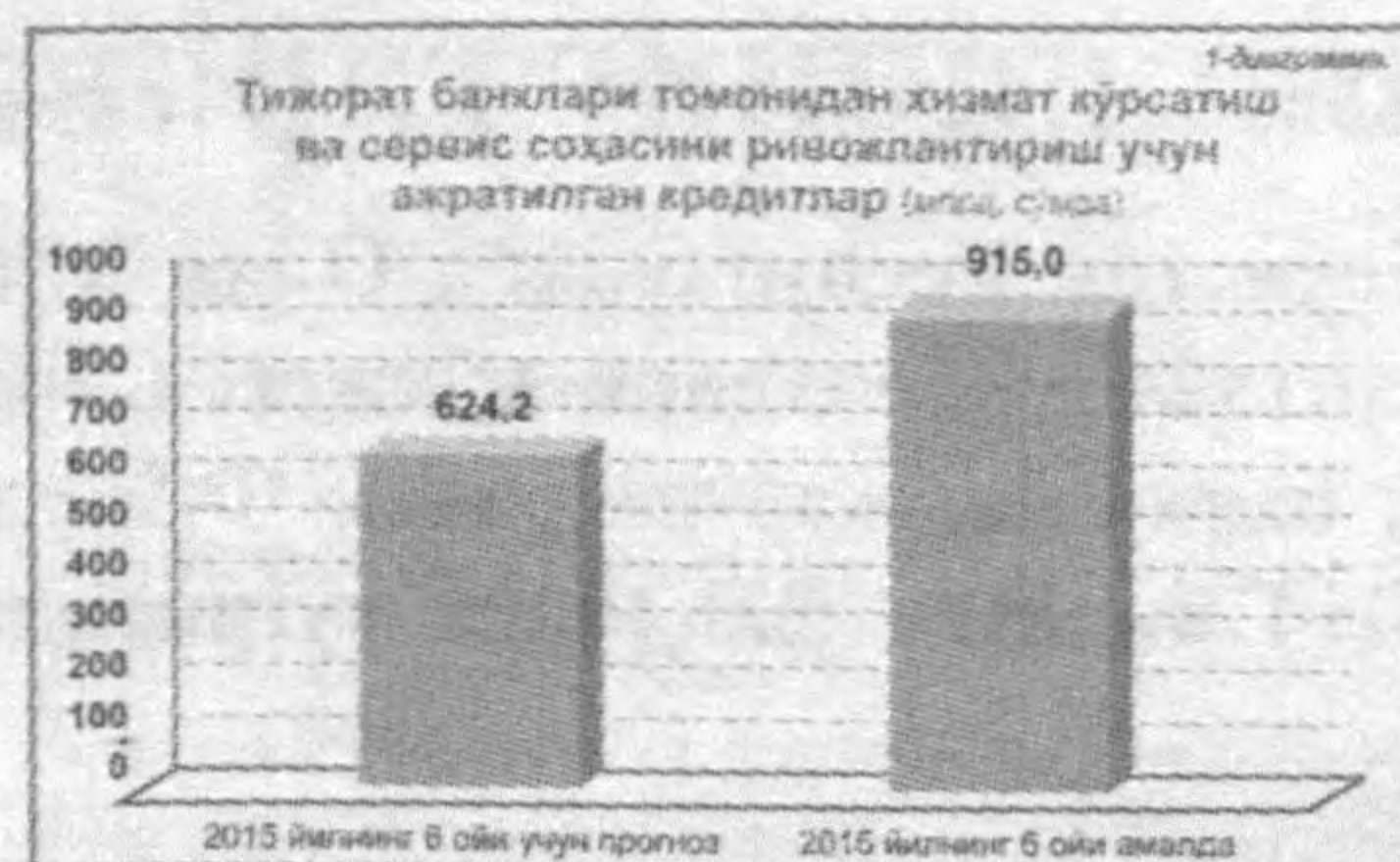
ларида, айниқса, қишлоқ жойларда, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва турмуш фаровонлигини ошириш мақсадида банк тизимида ҳам кенг қўллади чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 майдаги «2012-2016 йилларда Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш Дастури тўғрисида»ги ПҚ-1754-сонли Қарорида белгиланган муҳим вазифаларнинг банк тизимида ижросини таъминлаш мақсадида 2015 йилда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш учун тижорат банклари томонидан 624,2 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилиши белгиланган бўлиб, амалга оширилган ишлар натижасида жорий йилнинг 6 оyi давомида 915,0 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилиши таъминланди (1-диаграмма).

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 25 майдаги «Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги ПФ-3434-сонли Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 29 июндаги 299-сонли қарорида хотин-қизларни иш билан таъминлаш масалаларини ҳал этиш, аёлларни тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш масалалари кўрсатиб ўтилган.

Шунингдек, ушбу фармон ва қарор асосида қабул қилинган дастурда аёллар тадбиркорлигини ривожлантиришга ҳар томонлама қўмаклашиш, асосан аёллар меҳнатидан фойдаланиладиган ва аёллар бошқарадиган кичик корхоналарга имтиёзли кредитлар ажратиш чора-тадбирларининг амалга оширилиши қайд этилган.

Шу муносабат билан тижорат банклари томонидан аёллар тадбиркорлигини ривожлантиришга, шу жумладан, аёллар меҳнатидан фойдаланиладиган ва аёллар бошқарадиган кичик корхоналарга имтиёзли кредитлар ажратиш, оилавий тадбиркорлиқни ривожлантириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда ва бу борадаги ишлар Марказий банк томонидан мунтазам назоратга олинган.



Шу билан бир қаторда, хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрнини ошириш, аёлларнинг тадбиркорлигини молиявий қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ лойиҳаларнинг кредитлар ҳисобига молиялаштирилиши мунтазам равишда амалга оширилмоқда. Хусусан, аёллар тадбиркорлигини ривожлантириш мақсадида ўтган даврда амалга оширилган аниқ чора-тадбирлар натижасида тижорат банклари томонидан 2015 йилнинг 1 ярим йиллиги давомида аёллар тадбиркорлигига 685,7 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилган ёки 2014 йилнинг шу даврига нисбатан ушбу кўрсат-

кич 131,5 фоизга ўсиши таъминланган (2-диаграмма).

Ушбу кредитларни ажратишда қуйидаги йўналишларга асосий эътибор қаратилмоқда:

- хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаларини ривожлантириш;
- чорвачилик, паррандачилик, иссиқхона ҳўжалигини ташкил этиш;
- қишлоқ ҳўжалиги ва гўшт-сут маҳсулотларини қайта ишлаш;
- тикувчилик маҳсулотлари, пойабзал, мебель ишлаб чиқариш;
- қандолат ва озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқариш;
- қурилиш соҳасини ривожлантириш;
- минитехнология ва ихчам ускуналарни сотиб олиш;
- мева-сабзавот ва чорвачилик маҳсулотларини сақлаш, қайта ишлаш билан шуғулланувчи корхоналарни ташкил этиш;
- касаначиликни ривожлантириш каби йўналишлар.

Шу билан бирга, банклар томонидан аёллар тадбиркорлигини ривожлантиришга, шу жумладан, аёллар меҳнатидан фойдаланиладиган ва аёллар бошқарадиган кичик корхоналарни молиявий қўллаб-қувватлаш, уларни тадбиркорлик соҳасига кенг жалб қилиш борасида бир қатор тадбирлар ўтказилиб келинмоқда.

Учрашувларда банк тизими, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Савдо-саноат палатаси, Ўрта махсус касб-хунар таълими маркази, «Тадбиркор аёл» уюшмаси, маҳаллий ҳокимликлар ва бошқа ташкилотларнинг раҳбарлари ва масъул ходимлари, таълим муассасалари битирувчилари, тадбиркор аёллар, ишбилармон доиралар вакиллари иштироки таъминланмоқда.

Учрашувларда, шунингдек, тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш ва жадал ривожлантириш, унибўйиб келаётган ёш авлодни

Соғломлаштирилган корхоналар инвесторларга сотилмоқда

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

– Бу борада банкка Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 18 ноябрдаги «Иқтисодий реал сектори корхоналарининг молиявий барқарорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 4053-сонли Фармони дастуриламал бўлмоқда. Мазкур фармон асосида ҳозирги кунда банк балансига қабул қилинган 68 та корхонанинг 47 таси янги мулкдорларга сотилган бўлса, қолган 21 таси бўйича инвесторлар билан музокаралар олиб борилмоқда.

Таъкидлаш жоиз, ушбу корхоналар иқтисодийнинг ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишга доир турли тармоқлари, жумладан, тўқимачилик, қурилиш материаллари, озиқ-овқат ва қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, меҳмонхона ҳўжалиги каби йўналишларни қамраб олган. Ана шун-

дай корхоналардан бири Тошкент вилоятида фаолият юритувчи «То'утира текстил» масъулияти чекланган жамиятидир.

– Корхонамиз калава-ип ишлаб чиқаришга ихтисослашган бўлиб, уни қайта оёққа турғизиш учун ТИФ Миллий банки томонидан 6 млрд. сўмга яқин маблағ жалб

сони 950 дан ошди. Бир ойлик ишлаб чиқариш ҳажми 150 тоннадан 900 тоннага, экспорт ҳажми эса 320 минг АҚШ долларида 1 млн. 400 минг АҚШ долларига кўпайтирилди. Айни пайтда корхонамизни янги инвесторларга сотиш бўйича музокаралар олиб борилмоқда. Ўзаро келишувлар ижобий яқун топса,



қилинган, – дейди жамият раҳбари **Асрор Дехқонбоев**. – Фаолиятимизни 2014 йилнинг март ойида 230 иш ўрни билан бошлаган бўлсак, бугунги кунда улар

корхонага янги сармоядорлар томонидан қўшимча 10 млрд. сўмлик маблағ киритилиши ва бунинг натижасида яна 300-400 та янги иш ўрни яратилиши кутилмоқда.

Ҳозирги кунда банк балансига қабул қилинган 68 та корхонанинг 47 таси янги мулкдорларга сотилган бўлса, қолган 21 таси бўйича инвесторлар билан музокаралар олиб борилмоқда.

Тадбирда ТИФ Миллий банки негизидаги банкрот корхоналарни муваффақиятли бошқариш «НБУ Инвест груп» ва «НБУ Инвестмент» шўъба компаниялари зиммасига юклатилганлиги, бу борада ушбу муассасаларнинг моддий-техник базаси ҳамда ходимлар жамоаси сифат жиҳатидан тўлиқ шакллантирилгани алоҳида қайд этилди. Маълумки, ушбу компанияларнинг асосий вазифалари банк балансига ўтган корхоналарни самарали бошқаришни ташкил этиш, ташқи ва ички бозорларда рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқарилишини таъминлаш ҳамда фаолияти тикланган корхоналарни сотиб олишда манфаатдор салоҳи-

ятли инвесторларни жалб қилишдан иборатдир.

– Ўтган давр мобайнида компаниямиз зиммасига 32 та корхона бошқаруви топширилган бўлиб, шундан 19 таси янги мулкдорларга сотилди, – дейди «НБУ Инвестмент» МЧЖнинг Инвестицияларни ривожлантириш, режалаштириш ва молиявий таҳлил бошқармаси бошлиғи **Нариман Абляимов**. – Мазкур корхоналар томонидан 575,6 млрд. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган бўлиб, 101,6 млн. АҚШ долларига тенг маҳсулот экспорт қилинди.

ТИФ Миллий банки томонидан Юртбошимизнинг ПФ-4053-сонли Фармони асосида амалга

BANK TIZIMI

тадбиркорлик соҳасига кенг жалб этиш, аҳолининг, айниқса, ёшларнинг бандлигини ошириш, аёллар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Президентимизнинг фармон ва қарорлари, Ҳукумат қарорлари билан жорий қилинган қулай шарт-шароит ва имтиёзлар тўғрисида иштирокчиларга батафсил тушунтиришлар берилмоқда.

Албатта, тадбиркорлик фаолияти равнақи учун янада қулай бизнес муҳити яратилиши, ажратиладиган кредитлар, биринчи галда, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлашга йўналтириладиган узоқ муддатли сармоялар ҳажми ошиб, кўрсатиладиган банк хизматлари сифати янада яхшиланиши, ҳамма-ҳаммаси банк тизимида комплекс чора-тадбирлар белгиланиб, шу асосда қўллаб-қўллайишлар бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилганлигининг самарасидир.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 11 мартдаги «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига кредит беришни қўпайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ, ҳозирда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасидаги юқори технологияли ва инновация лойиҳаларини, узоқ ва бориш қийин бўлган ҳамда меҳнат ресурслари ортиқча туманлар ва шаҳарларда жойлашган ишлаб чиқариш микрофирмаларини, кичик корхоналар, деҳқон ва фермер хўжалиқларини имтиёзли шартлар асосида кредитлашга катта эътибор берилмоқда.

Шунингдек, мазкур қарорга асосан тижорат банкларининг Имтиёзли кредит бериш махсус жамғармаси ресурслари ҳисобидан кредит ажратишдан оладиган даромадлари 2016 йилнинг 1 январигача юридик шахслардан олинган фойда со-

лигидан озод этилгани бундай маблағлар ҳажмининг ўсиб боришини таъминламоқда.

Адлия вазирлигида 2012 йил 20 мартда 2344-сон билан рўйхатга олинган «Тижорат банклари томонидан шахсий ёрдамчи хўжалиқларга қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш учун микрокредитлар бериш тартиби тўғрисидаги Низом»нинг тасдиқланганлиги аҳолига соддалаштирилган тартиб асосида мева-вали дарахтлар ва узум қўчатлари,



уруғликлар, минерал ўғитлар ва ўсимликларни кимёвий ҳимоя қилиш воситаларини сотиб олиш, ихчам иссиқхоналар ташкил этиш ҳамда паррандачилик ва асаларичиликни ривожлантириш учун микрокредитлар олиш имконини кенгайтирмоқда.

Умуман олганда, бугунги кунда юртимизда яхши бизнес-ғоя ва етарли гаров таъминотига эга бўлган кичик бизнес субъектлари исталган банкдан зарур миқдордаги маблағни олишлари учун барча имкониятлар яратилган.

Бундан ташқари, республикамызда ишбилармонлик муҳитини тубдан яхшилаш, тадбиркорликка қўпроқ эркинлик бериш, соҳани ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг мамлакат иқтисодиётидаги роли ва улушини ошириш, аҳоли бандлиги ва даромадлари ортишини таъминлаш мақсадида қабул қилинган Президентимизнинг 2011 йил 24 августдаги «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантириш-

га доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонида кўра, ушбу субъектларнинг миллий валютадаги ҳисоб рақамлари тижорат банклари томонидан тўлов ундирилмасдан очилмоқда, уларнинг кредит олиш бўйича аризалари эса уч банк иш куни давомида кўриб чиқилмоқда.

Шу маънода, Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 15 майдаги «Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 4725-сонли Фармони эса ана шундай эзгу интилишларнинг мантикий давоми бўлди.

Таъкидлаш лозимки, мазкур фармон хусусий тадбиркорликнинг иқтисодиётдаги роли ва ўрнини тубдан ошириш, тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш йўлидаги мавжуд тўсиқ ва чекловларни тугатиш, хусусий мулкнинг ялпи ички маҳсулотда, жумладан, хориж сармояси иштирокидаги улушини изчил ошириш учун янада қулай иқтисодий, ҳуқуқий шароит ва рағбатлар яратишга қаратилган.

Чора-тадбирлар дастурида хусусий мулк ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожланиши учун зарур шароит ва имкониятлар яратиш, уларни ташкил этиш ва фаолиятини йўлга қўйиш тартибини янада соддалаштириш, маъмурий ва жиноят қонунчилигини либераллаштириш ҳисобидан тадбиркорликка янада кенг эркинлик беришга алоҳида эътибор қаратилган.

Хусусан, 2015 йилнинг 1 июлидан бошлаб:

микрофирмалар, кичик корхоналар ва фермер хўжалиқлари фаолиятига оид барча текширувлар режали тартибда назорат органлари томонидан тўрт йилда бир мартадан, бошқа хўжалик субъектларида эса фақат Ўзбекистон Республикаси Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи республика кенгаши

қарорига асосан уч йилда бир мартадан кўп бўлмаган тартибда амалга оширилиши;

молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ бўлмаган режали текширувлар ўтказиш муддати 10 календарь кундан ошмаслиги;

тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятини режали текширишлар фақат сўнгги текширувдан кейинги даврни қамраб олиши;

якка тартибдаги тадбиркорларга, фаолиятдан келиб чиққан ҳолда, ҳар бир ёлланган ишчи учун бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида суғурта бадали ва якка тартибдаги иш берувчи тадбиркор учун белгиланган солиқ ставкасининг 30 фоизи миқдорида солиқ тўлаш шарти билан бир нафардан уч нафаргача ишчини ёллаш ҳуқуқи берилган.

Шу билан бирга, якка тартибдаги тадбиркорлар касб-ҳунар коллежи битирувчиларини ишга ёллаган ҳолатда коллежни битиргандан бошлаб ўн икки ой мобайнида ёлланма ишчилар учун мўлжалланган солиқдан озод этилиши белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қабул қилинган фармони ижросини таъминлаш кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш учун янада қулай шароитлар яратиш, бизнес муҳитни яхшилаш, Ўзбекистон иқтисодиётига маҳаллий ва хорижий инвестицияларни янада кенг жалб қилиш, янги иш ўринлари яратиш, пировардида, халқимиз фаровонлигини юксалтириш имконини беради.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, юртимиз банк тизимида тадбиркорлар учун яратилган қулай ишбилармонлик муҳити ҳудудлар саноат салоҳиятининг янада ривожланиши, янги иш ўринлари яратилишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Буларнинг барчаси республикамызда ҳукм сураётган молиявий-иқтисодий барқарорликнинг яққол ифодасидир.

«Ипотека-банк»: фонд бозорида фаол

«Тошкент» республика фонд биржасининг 2015 йил ўтган олти ойлик якунларига кўра, тижорат банклари ўртасида энг йирик савдо битими «Ипотека-банк» акциядорлик-тижорат ипотека банки (акциялар бўйича тузилган битимлар ҳажми 43,1 млрд. сўм) ҳиссасига тўғри келди.

Республика фонд бозорида тижорат банклари иштироки йил сайин ошиб бормоқда. Хусусан, жорий йилнинг биринчи ярмида қимматли қоғозлар савдо айланмасининг умумий ҳажмида банклар улуши 94,8 фоизга, унда айнан «Ипотека-банк» АТИБ ҳиссаси 54 фоизга тенг бўлди.

— Банкимиз акцияларига бўлган катта қизиқишни уларнинг даромадлиги юқорилиги ва банкда намунавий корпоратив бошқарув тизимининг йўлга қўйилганлиги билан изоҳлаш мумкин, — дейди «Ипотека-банк» АТИБнинг Қимматли қоғозлар бошқармаси бош-

лиги **Азиз Муҳитдинов**. — 2015 йилнинг 1 июль ҳолатига банк активлари ҳажми 3 657,1 млрд. сўмни, капитал 329,3 млрд. сўмни ҳамда соф фойдаси 42,4 млрд. сўмни ташкил этди. Муассасадаги корпоратив бошқарув тизимига асосан банк бошқаруви, кенгаши, акциядорларнинг умумий йиғилиши банк устави ва амалдаги қонунчилик талаблари асосида ўз ваколатлари доирасида банк фаолиятини назорат қилиш, мувофиқлаштириш ва ривожлантиришга хизмат қилмоқда. Ушбу бошқарув органлари фаолиятининг тизимли равишда олиб борилишида эса, банк



кенгаши қошида ташкил этилган қўмиталар (Аудиторлик қўмитаси, Рискларни назорат қилувчи қўмита ҳамда Кадрлар бўйича комиссия) ўз ҳиссаларини қўшмоқда.

Таъкидлаш жоиз, «Ипотека-банк» қимматли қоғозлар бозорида ҳам эмитент, ҳам инвестор сифатида иштирок этмоқда. 2015 йилнинг биринчи ярим йиллик якунларига кўра, муассасанинг акциядорлари сони

15 373 нафар, шундан 4 666 нафари юридик ва 10 707 нафари жисмоний шахслардан иборатдир. Ушбу санага банкнинг жами муомалага чиқарилган ва жойлаштирилган акциялари сони 64 326 240 донани ташкил этиб, улар «Тошкент» республика фонд биржаси расмий биржа листингининг энг юқори ҳисобланган «А» категориясига киритилган.

(Давоми 10-бетда).

оширилган ишлар натижасида фаолияти тикланган корхоналар томонидан ўтган давр мобайнида умумий қиймати 1,1 трлн. сўмни ташкил этадиган маҳсулот ишлаб чиқарилиб, 237 млн. АҚШ доллари миқдорида экспорт амалга оширилди. 8 мингдан ортиқ иш ўринлари яратилди.

Шунингдек, анжуманда ушбу фармоннинг мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётини юксалтиришда тутаётган ўрни бир нечта ишлаб чиқариш корхоналари фаолияти мисолида кўрсатиб ўтилди. Уларни янги сармоядорларга сотишда Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 27 мартдаги «Тижорат банкларининг инвестиция фаолиятини рағбатлантиришга ва банклар томонидан корхоналарни янги инвесторларга сотишни жадаллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 71-сонли қарорига мувофиқ, қатор қулайлик ва имтиёзлар бериладигани алоҳида таъкидланди.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

ISLOHOTLAR SAMARASI

Банк тизимининг барқарор ривож — иқтисодиётни кенг кўламда модернизациялашнинг гарови

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Сенаторларнинг қайд этишича, мамлакатимиз банк тизимини изчил ва аниқ мақсадни кўзлаб ислоҳ қилиш натижасида 2014 йилда банклар капиталлашуви даражаси ва депозит базаси ўсишининг юқори суръатлари таъминланди, банкларнинг барқарорлиги мустаҳкамланди ва юксак рейтинг кўрсаткичларига эришилди, иқтисодиётнинг реал секторига ажратилган кредитлар ҳажми кенгайтирилди. Хусусан, ҳисобот даврида банк тизими капиталининг етарлилик даражаси 23,8 фоизни ташкил этди, бу эса Банк назорати бўйича Базель кўмитаси томонидан белгиланган норматив талаблардан (8 фоиз) 3 барабар ортиқдир.

Банк тизими барқарорлигини баҳолаш омилларида бири ҳисобланган жорий ликвидлик даражаси бир неча йил давомида 64,62 фоиздан ортиқ бўлмоқда, бу эса халқаро белгиланган энг кам даражадан (30 фоиз) 2 барабар юқоридир. Ҳисобот йилида банк активлари 28,2 фоизга ошди ва 56,2 трлн. сўмни ташкил этди.

Ўзбекистонда аҳолига банклар томонидан хизмат кўрсатиш индикаторлари, шу жумладан, банк хизмати кўрсатилишининг қулайлик даражаси катта ёшдаги ҳар 100 минг кишига 49,7 та банк муассасаси тўғри келмоқда, бу эса халқаро меъёрларга кўра «юқори» баҳога тўғри келади.

Ҳисобот йилида банклар томонидан мамлакатимиз иқтисодиёти рақобатбардошлиги оширилишини таъминлашга, ишлаб чиқариш тармоқлари ва янги

юқори технологик корхоналарни жадал ривожлантиришга доир кенг кўламда чора-тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, иқтисодиётнинг реал секторига йўналтирилган кредитларнинг умумий ҳажми 31,2 фоизга оширилди. Ички манбалар ҳисобидан ажратилган кредитлар тижорат банклари кредит портфели умумий ҳажмининг 86,0 фоизини ташкил этди, уч йилдан ортиқ муддатга қўйилган узоқ муддатли маблағлар умумий кредит портфелининг 79,6 фоизини ташкил этди.

Иқтисодиёт тармоқларини модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш бўйича инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун банк инвестицияларини кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, 2014 йилда тижорат банклари томонидан бундай лойиҳаларга суммаси 8,5 трлн. сўмлик кредитлар ажратилди, бу эса 2013 йил билан таққослаганда 20 фоизга кўпроқдир.

«Соғлом бола йили» Давлат дастурида назарда тутилган тадбирларни амалга ошириш доирасида 2014 йил мобайнида тижорат банклари томонидан 3,8 трлн. сўмлик кредитлар ажратилди.

Шунингдек, ҳисобот йилида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятининг янада ривожланишини қўллаб-қувватлаш мақсадида 9,2 трлн. сўмлик кредитлар ажратилди, бу эса 2013 йилга нисбатан 1,3 барабар кўпроқдир. Ажратилган микрокредитларнинг ҳажми 1,4 барабар ошди ва 1,9 трлн. сўмни ташкил этди. Касб-ҳунар коллежлари битирувчиларининг ўз бизнесини ташкил этишлари ҳамда эгаллаган замонавий билим

ва кўникмаларини амалиётда қўллашлари учун уларга 200,9 млрд. сўм ажратилди, бу эса 2013 йилдагига нисбатан 1,4 барабар кўпроқдир.

Хорижий инвестицияларни ва кредитларни миллий иқтисодиётга жалб қилиш орқали 2014 йилда банклар томонидан халқаро молия институтларининг 157,8 млн. АҚШ доллари миқдоридagi кредитлари ўзлаштирилди.

Мамлакатимиз банк тизимининг барқарор ҳолати, банк тизимида бўлган ишончининг ортиши, аҳоли даромадларининг кўпайиши аҳолининг ва хўжалик юри-

иқтисодий ислохотларда ўз молия муассасаларининг фаол иштироки юзасидан аниқ мисоллар асосида батафсил тўхталиб, истиқболдаги вазифалар самарадорлигини янада ошириш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини ва таклифларини билдирдилар.

Ўз навбатида, сенаторлар К.Турсунов ва Х.Бозоров бу борада фикр юритар экан, банклар томонидан иқтисодиётимиз ривожига ҳамда аҳоли фаровонлигини юксалтириш йўлида олиб борилаётган кенг кўламда чора-тадбирларга юксак баҳо бердилар.



тувчи субъектларнинг бўш пул маблағларини омонатларга жалб қилишнинг гарови бўлиб хизмат қилмоқда. 2014 йилда хўжалик юритувчи субъектлар ва аҳоли депозитларининг ўсиши 30,5 фоизни ташкил этди ҳамда жорий йилнинг 1 январь ҳолатига кўра уларнинг ҳажми 28,5 трлн. сўмга етди.

Шунингдек, мажлисда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бошқаруви раиси С.Раҳимов, «Микрокредитбанк» бошқаруви раиси Н.Хусанов, Халқ банки бошқаруви раиси А.Абдуллаев мамлакатимизда амалга оширилаётган

Шу билан бирга, ҳисоботни муҳокама этиш чоғида сенаторлар бозор ислохотларини янада чуқурлаштириш ва иқтисодиётни либераллаштириш, шунингдек, «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастурида назарда тутилган тадбирларни амалга оширишнинг муҳим омили ва шарт сифатида мамлакатимиз банк-молия тизими барқарорлигини ва самарадорлигини таъминлашда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг роли ва вазифаларининг аҳамияти муҳимлигига эътибор қаратдилар ҳамда унинг фаолияти самарадорлигини янада ошириш юзасидан айрим

таклиф ва тавсиялар бердилар. Шунингдек, минтақаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларида кўзда тутилган лойиҳаларни молиялаштириш, иш ўринларини ташкил этиш ва аҳолининг бандлигини таъминлаш масалаларида банк-молия тизими субъектларининг маҳаллий давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари билан яқин ҳамкорлиги масалалари ҳам алоҳида таъкидланди.

Муҳокамаи иноватга олган ҳолда сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига банк назорати тизимини такомиллаштириш, мамлакатимиз банк тизими молиявий барқарорлиги ва мустаҳкамлигини ошириш, банкларнинг ресурс базасини янада кучайтириш, банк хизматларини диверсификациялаш, аҳолининг ва хўжалик юритувчи субъектларнинг пул маблағларини узоқ муддатли депозитларга жалб қилиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожланишини янада рағбатлантириш, янги корхоналарни яратиш ва ишлаб турган кичик корхоналарни кенгайтириш учун кредитлар ажратиш ҳажмини кўпайтириш, банкларнинг инвестиция фаолиятини оширишга қаратилган чора-тадбирларни босқичма-босқич амалга оширишни давом эттириш, бунда минтақаларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш дастурларида назарда тутилган лойиҳаларни молиялаштириш, иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратишни тавсия этдилар.

Мажлисда кўриб чиқилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Матбуот хизмати материали асосида Бекзод АҚРОМОВ тайёрлади.

«Трастбанк»: биринчи ярим йиллик фаолият сарҳисоби

«Трастбанк» хусусий акциядорлик банкида 2015 йилнинг биринчи ярим йиллиги якунлари ва жорий йилнинг иккинчи ярмида банк томонидан амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифаларнинг муҳокамасига бағишланган кенгайтирилган Бошқарув мажлиси бўлиб ўтди.

Қайд этилишича, ҳисобот даврида банк фаолияти жорий йил учун мўлжалланган иқтисодий кўрсаткичлар бажарилишига, мамлакатимиз Президентининг банк тизимини янада ислоҳ қилиш, барқарорлигини ошириш ҳамда юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишга қаратилган фармон ва қарорларида белгиланган вазифалар ижросини таъминлашга йўналтирилди. Банк капиталлашув даражасини ошириш, унинг ликвидлигини янада мустаҳкамлаш борасида самарали чора-тадбирлар амалга оширилди.

Хусусан, жорий йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, банк умумий капита-



ли 942 млрд. сўмдан ошиб кетди. Банк томонидан 2015 йилнинг устувор вазифаси — замонавий, юқори технологияли объектларни ишга туширишга қаратилган фаол молиялаштириш ишлари олиб борилди.

Банкнинг инвестиция мақсади йўлида ажратган инвестицион кре-

дитлари миқдори 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,6 баробар ошди. Юртбошимизнинг кичик бизнесни ривожлантириш учун қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантириш ва тадбиркорликка янада кенг эркинлик бериш борасида қабул қилинган фармон ва қарорлари ижросини таъминлаш йўлида амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида соҳа субъектларига ажратилган кредитлар ҳажми 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробар ошди.

Шу билан бирга, мажлисда банкнинг мижозларга замонавий банк хизматларини кўрсатиш ва аҳолининг банкка бўлган ишончини янада мустаҳкамлаш борасида мавжуд ички имкониятлардан тўлиқ фойдаланмаётгани танқидий томондан кўриб чиқилди. Шунингдек, мажлисда жорий йилнинг иккинчи ярмида «Трастбанк»да амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифалар ҳам белгилаб олинди. Хусусан, ҳукумат томонидан жорий

йил учун белгилаб берилган иқтисодий дастурнинг муҳим йўналишларининг ўз вақтида бажарилишини таъминлаш, Юртбошимизнинг 2015 йил 6 майдаги «Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини янада ошириш ва уларнинг ресурс базасини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори талабларига биноан банк фаолиятини халқаро стандартлар ва принципларга мувофиқ баҳолаш, халқаро молия институтлари билан ўрнатилган ҳамкорликни доимий мустаҳкамлаб бориш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш, банк хизматлари турини янада кенгайтириш ҳамда сифатини яхшилаш, замонавий ахборот технологияларини жорий этиш борасида муҳим вазифалар белгилаб олинди. Мажлисда муҳокама этилган масалалар юзасидан банк Бошқарувининг тегишли қарори қабул қилинди.

Жасур МИРЗАЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИНИНГ
Қ А Р О Р И

Хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирганлиги ҳамда транзит ўтиши учун йиғимларни ундириш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2015 йил 9 июль куни

2694-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»-ги, «Валютани тартибга солиш тўғрисида»ги қонунлари, Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодекси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 11 январдаги 11-сонли «Автомобилда хорижий юк ташувчиларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига киришлари, бўлишлари, юк олиб ўтишлари ва ундан чиқиб кетишлари тартиби тўғрисида»ги

қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви ва Давлат божхона қўмитаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирганлиги ҳамда транзит ўтиши учун йиғимларни ундириш тартиби тўғрисидаги Низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки раиси**

Тошкент ш.,
2015 йил 12 июнь, 335-В-сон

**Ўзбекистон Республикаси
Давлат божхона қўмитаси
раисининг биринчи ўринбосари**

Тошкент ш.,
2015 йил 12 июнь, 02-02/12-26-сон

Ф. МУЛЛАЖОНОВ

Ш. ХАЙРУЛЛАЕВ

*Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви
ва Давлат божхона қўмитасининг 2015 йил 12 июндаги
335-В, 02-02/12-26-сонли қарорига
ИЛОВА*

**Хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирганлиги ҳамда транзит ўтиши учун йиғимларни ундириш тартиби тўғрисидаги
Н И З О М**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги ва «Валютани тартибга солиш тўғрисида»ги қонунлари, Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 11 январдаги 11-сонли «Автомобилда хорижий юк ташувчиларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига киришлари, бўлишлари, юк олиб ўтишлари ва ундан чиқиб кетишлари тартиби тўғрисида»ги қарорига мувофиқ хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирганлиги ҳамда транзит ўтиши учун йиғимларни (бундан буён матнда йиғимлар деб юритилади) ундириш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ваколатли банк – Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан берилган хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган тижорат банки;

қимматликлар – хорижий валюта ва қатъий ҳисобда турувчи бланкалар;

кунлик хужжатлар – операцион кун давомида расмийлаштирилган хорижий валютада амалга оширилган операциялар ҳисобини юритиш хужжатлари;

инкассация хизмати – банк мижозларининг кунлик нақд пул тушумларини инкассо қилиш ва қимматликларни ташиш билан боғлиқ бўлган хизмат.

2. Хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирганлиги ҳамда транзит ўтиши учун қонун хужжатларида белгиланган миқдорда хорижий валютада йиғимлар ундирилади.

3. Йиғимлар нақд пул ёки нақд пулсиз шаклда тўланади.

4. Йиғимларни ундириш учун тегишли божхона постида ваколатли банк томонидан хорижий валютада тўловларини қабул қилувчи банк кассаси (бундан буён матнда махсус касса деб юритилади) ташкил қилинади.

**2-боб. Махсус касса ишини ташкил қилиш,
қимматликлар билан таъминлаш ва улардан
фойдаланиш**

5. Махсус кассалар ишини ташкил этиш, инкас-

сация ва қимматликларни ташиш, мазкур Низомда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, Тижорат банкларида касса ишини ташкил этиш, инкассация ва қимматликларни ташишга доир йўриқнома (рўйхат рақами 1831, 2008 йил 27 июнь) талабларига мувофиқ амалга оширилади.

6. Махсус касса ваколатли банк томонидан ёнмайдиган темир шкаф (сейф), телефон алоқаси, қўриқлаш ва ёнғин хавфсизлиги сигнализацияси, валютанинг ҳақиқийлигини аниқлайдиган детектор ёки тестер, хорижий валютани нақд пулсиз шаклда қабул қилувчи тўлов терминали, компьютер, принтер, ҳисоблаш техникаси, пул санаш машинаси, пулларни ўраб-боғлаш учун бандероль, тизимча ва пломбалар, кассир учун бириктирилган махсус пломбир, амалиёт кассасининг номи ёзилган ёки унинг тартиб рақами кўрсатилган муҳр ва штамплар ҳамда бланкалар билан таъминланган бўлиши шарт.

7. Махсус кассада фаолият юритадиган кассирлар сони унинг иш ҳажмидан келиб чиққан ҳолда ваколатли банк томонидан белгиланади.

8. Махсус кассада икки ёки ундан ортиқ кассирлар фаолият юритганда, ваколатли банк раҳбарининг буйруғига асосан катта амалий иш тажрибасига эга бўлган кассирлардан бири катта кассир лавозимига тайинланади. Катта кассир кассирларга юклатилган барча вазифаларни амалга ошириб, махсус касса ишига бошчилик қилади ва кассирларнинг ишини назорат қилиб боради.

9. Кассир мижозлар томонидан тақдим этилган хорижий валютанинг ҳақиқийлиги ва тўловга яроқлилигини техник воситалар ёрдамида текшириши шарт.

10. Йиғимлар ундирилганлиги ҳақида кассир томонидан мазкур Низомнинг 1-иловасига мувофиқ шаклда маълумотнома расмийлаштирилади. Бунда кассир маълумотномада мижознинг имзоси қўйилганлигини ҳамда қайд қилинган барча маълумотларнинг тўғри ва тўлиқ кўрсатилганлигини текшириши шарт.

11. Маълумотнома бланкалари қатъий ҳисобда турувчи ҳужжат ҳисобланади ва ваколатли банкнинг буюртмасига асосан «Давлат Белгиси» давлат ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан бир хил серияга ва зарур ҳимоя даражаларига эга бўлган икки нусхада тайёрланади. Маълумотноманинг биринчи нусхаси мижозга тақдим этилади, иккинчи нусхаси кунлик ҳужжатларга тикиб қўйилади.

12. Маълумотномаларга ўчириб ёзиш, тузатишлар киритиш ва изоҳлар ёзишга йўл қўйилмайди.

13. Бузилган, йиртилган ёки бошқача тарзда яроқсиз ҳолга келган маълумотномаларнинг иккала нусхаси ҳам бекор қилиниб, кассир имзоси билан тасдиқланади ҳамда кунлик ҳужжатларга тикилади.

14. Қимматликларни олиш учун кассир томонидан икки нусхада мазкур Низомнинг 2-иловасига мувофиқ шаклда Махсус кассада операцияларни амалга ошириш учун бўнак олиш тўғрисидаги талабнома (бундан буён матнда талабнома деб юритилади) тўлдирилади. Талабноманинг бир нусхаси ваколатли банк кассасида қолдирилиб, иккинчи нусхаси кунлик ҳужжатларга тикиб қўйилади.

15. Ваколатли банк бухгалтериясининг масъул

ходими томонидан талабнома ҳамда тегишли касса ва балансдан ташқари ордерлар асосида уч нусхада илова қайдномаси тузилади. Унинг ҳар бир нусхаси ваколатли банкнинг моддий жавобгар шахси томонидан имзоланади.

16. Махсус кассага жўнатиш учун тайёрланган қимматликлар ва илова қайдномасининг биринчи нусхаси моддий жавобгар шахслар томонидан инкассация халтасига жойланади, шундан сўнг халта тамғаланади. Махсус кассага бириктирилган ҳар бир инкассация халтасида махсус кассанинг рўйхат рақами ва ваколатли банкнинг номи ёзилади. Инкассатор томонидан халталар қабул қилиб олингандан сўнг, илова қайдномасининг учинчи нусхаси имзоланади ва муҳрланади. Илова қайдномасининг учинчи нусхаси ваколатли банкда қолдирилади.

17. Инкассатор келтирган халталар кассир томонидан қабул қилинади. Бунда халтанинг тамға урилган тизимчасининг бутлиги ва тамға изининг аниқлиги синчиклаб текширилади.

18. Қабул қилинган қимматликлар талабнома, илова қайдномасининг биринчи ва иккинчи нусхалари билан солиштирилгандан сўнг, кассир томонидан илова қайдномасининг иккинчи нусхаси имзоланади, махсус кассанинг штамп билан тасдиқланади ва инкассация бўлимига топшириш учун инкассаторга қайтарилади. Илова қайдномасининг биринчи нусхаси кунлик ҳужжатларга тикиб қўйилади.

3-боб. Махсус кассада ҳисоботни юритиш

19. Кассир томонидан операцион кун якунида махсус кассада қимматликлар асосида амалга оширилган операциялар бўйича мазкур Низомнинг 3-иловасига мувофиқ шаклда хорижий валютанинг ҳар бир тури бўйича ҳисобот тузилади ва имзоланади.

20. Ҳисобот ва қимматликлар инкассация халтасига тасдиқловчи ҳужжатлар билан биргаликда жойланади ҳамда ваколатли банкка юборилади.

21. Инкассатор томонидан махсус кассадан қабул қилинган инкассация халталари ваколатли банкнинг кечки кассасига топширилади.

22. Банк бухгалтериясининг масъул ходимлари тақдим қилинган ҳужжатлар бўйича тузилган ҳисоботнинг тўғрилигини, қимматликларнинг тўла-тўқис топширилганлигини ва улардан тўғри фойдаланилганлигини текширади. Ҳисоботга киритилган операцияларни ваколатли банк балансида акс эттирилиши бош бухгалтер томонидан текширилади ва имзоланади ҳамда кассир томонидан тасдиқловчи ҳужжатлари билан биргаликда кунлик ҳужжатларга тикиб қўйилади.

4-боб. Йиғимларни ундириш ва ҳисобини юритиш

23. Йиғимлардан тушган маблағлар (бундан буён матнда маблағлар деб юритилади) ваколатли банклар томонидан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Республика йўл жамғармасининг (бундан буён матнда Жамғарма деб юритилади) ҳисобварағига ўтказилади.

24. Маблағларни кирим қилиш учун Жамғарманинг хос рақами ва солиқ тўловчининг идентифи-

кация рақами (СТИР) билан ваколатли банкларда 20207 – «Республика йўл жамғармасининг талаб қилиб олингунча сақланадиган депозитлари» транзит ҳисобварағи (бундан буён матнда 20207 – транзит ҳисобварағи деб юритилади) ҳар бир хорижий валюта тури бўйича очилади.

25. Операцион кун якунида махсус касса томонидан қабул қилинган маблағлар тегишли ваколатли банкка инкассация хизмати орқали топширилади. Маблағлар банкнинг кейинги иш кунида ваколатли банклардаги 20207 – транзит ҳисобварағига ўтказилади.

26. 20207 – транзит ҳисобварағига келиб тушган маблағлар ҳар иш кунида бир марта марказлашган ҳолда уларни жамлаш мақсадида Жамғарманинг Марказий банкнинг Тошкент шаҳар Бош бошқармаси Ҳисоб-китоб касса марказида очилган 21508 – «Банк бўлмаган молиявий институтларнинг талаб қилиб олгунча депозитлари» ҳисобварағига ўтказилади.

27. Ваколатли банк томонидан ҳар ойда маблағлар бўйича ҳисобот тузилади ва ҳисобот ойдан кейинги ойнинг биринчи иш кунида Бош банкка тақдим қилинади.

28. Бош банк ҳисоботларни ҳисобот ойдан

кейинги ойнинг 5-санасидан кечиктирмасдан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, Давлат божхона қўмитаси ва Жамғармага тақдим этади.

29. Ваколатли банк Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг тегишли ҳудудий бошқармаси (бундан буён матнда божхона бошқармаси деб юритилади) билан биргаликда ҳар ойнинг 3-санасидан кечиктирмасдан ҳисобот ойда Жамғарма ҳисобварақларига ўтказилган маблағлар тўғрисида икки нусхада солиштирма далолатнома тузади. Солиштирма далолатнома ваколатли банк ва божхона бошқармасининг раҳбарлари томонидан имзоланади, унинг биринчи нусхаси ваколатли банкда, иккинчи нусхаси божхона бошқармасида сақланади.

30. Йиғимларнинг белгиланган тартибда тўланиши устидан назорат божхона бошқармалари томонидан амалга оширилади.

31. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

5-боб. Якуний қоида

32. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишилган.

Ўзбекистон Республикаси
Молия вазири
2015 йил 12 июнь

Р. АЗИМОВ

Хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг
Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирганлиги
ҳамда транзит ўтиши учун йиғимларни ундириш
тартиби тўғрисидаги Низомга
1-ИЛОВА
07001-шакл

Ваколатли банкнинг эмблемаси

(ваколатли банкнинг номи)

(кассир штампи)

_____-сонли МАЪЛУМОТНОМА — CERTIFICATE

20__ йил « ____ » _____

(мижознинг фамилияси, исми, шарифи client's name, surname)

қабул қилинди.

(хорижий валютанинг номи, суммаси – рақам ва сўз билан ёзилади type of foreign currency, amount in figures and in words)

(автотранспорт воситаси рўйхатдан ўтган давлат номи, the name of the country, where the vehicle is registered)

(тўлов тури – type of payment)

(мижознинг имзоси – holder's signature)

(кассирнинг имзоси – cashier's signature)

МАЗКУР БЛАНКНИ ҚАЛБАКИЛАШТИРИШ ҚОНУНГА МУВОФИҚ
ТАЪҚИБ ҚИЛИНАДИ УНГА ЎЗГАРТИРИШЛАР КИРИТИШГА
ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАЙДИ БОШҚА ШАХСЛАРГА БЕРИШ ТАҚИҚЛАНАДИ

ди. Айти пайтда Классификаторнинг кадрлар тайёрлаш тизими ва иқтисодиёт эҳтиёжлари билан боғлиқлигини таъминлаш мақсадида ҳар бир касб ва лавозим ўрта махсус, касб-ҳунар ва олий таълим йўналишларига мувофиқлаштирилди.

IV. Аҳоли бандлигини таъминлаш учун зарур шароитлар яратиш, таълим жараёни ва аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш

Иқтисодий ривожланиш барқарорлигини сақлаш иқтисодиётни ислоҳ этиш, таркибий ўзгартириш ва диверсификация қилиш жараёнларини чуқурлаштириш бўйича амалга оширилаётган дастурий чора-тадбирлар билан бирга ташкил этилаётган янги иш ўринлари сонини кўпайтириш ва аҳоли бандлигини янада оширишга хизмат қилмоқда.

Жорий йилнинг биринчи ярмида Иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастури доирасида 441,8 минг иш ўрни яратилди. Шундан 274,9 минг иш ўрни (умумий кўрсаткичнинг 62,2 фоизи) қишлоқ жойларда ташкил этилди. Айти пайтда саноатнинг алоҳида тармоқлари бўйича кичик бизнес соҳасида иш билан банд бўлганларнинг белгиланган сонини ошириш натижасида жорий йил бошидан буён тўқимачилик, чарм, озиқ-овқат ва қурилиш материаллари саноатида қўшимча 4,7 минг янги иш ўрни яратилди.

2014/2015 ўқув йилида касб-ҳунар коллежлари битирувчиларининг ишлаб чиқариш амалиётини ташкил этиш ва уларни иш билан таъминлаш мақсадида шу йилнинг биринчи ярмида битирувчиларнинг ишлаб чиқариш амалиётини ўташини ташкил этиш ва уларни ушбу корхоналарда ишга жойлаштиришни назарда тутадиган комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Жорий йилнинг ўтган даврида таълим жараёни ва аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш сифатини юксалтириш борасида амалга оширилаётган чора-тадбирлар доирасида таълим ва тиббиёт муассасаларини қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш, шунингдек, уларни замонавий асбоб-ускуна ва инвентарлар билан жиҳозлаш учун қиймати 737,7 миллиард сўмлик капитал қўйилмалар ўзлаштирилди.

2015 йил бошидан буён 2,5 миллиондан зиёд мактабгача таълим муассасаси тарбияланувчилари ва умумтаълим, ўрта махсус ва касб-ҳунар таълим муассасалари ўқувчилари чуқур тиббий кўрикдан ўтказилди.

Шу йилнинг биринчи ярмида «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастури ижроси доирасида 70,8 мингдан зиёд уруш фахрийси, жумладан, 2,9 минг нафар уруш ногирони ва 67,9 минг

меҳнат fronti фахрийси тиббий кўрикдан ўтказилди. Вилоятлардаги кўп тармоқли тиббиёт марказларида 9 мингдан зиёд кексага тиббий ёрдам кўрсатилди. Хусусан, қарийб 203 намунали мураккаб жарроҳлик операцияси ўтказилиб, ҳудудий тиббиёт муассасалари амалиётига 35 дан ортиқ янги ташхис ва даволаш усуллари жорий этилди. Умуман, йил бошидан буён «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастури доирасида белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун 1,5 триллион сўм ва 37,4 миллион доллар ўзлаштирилди.

Янги иш ўринларини ташкил этиш, бандликни ошириш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш бўйича амалга оширилган чора-тадбирлар жорий йилнинг биринчи ярмида ўртача иш ҳақининг 17 фоиз ва пенсияларни 22 фоиз ошириш имконини берди.

2015 йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари мамлакатимизда қабул қилинган иқтисодиётни ривожлантириш, модернизация ва диверсификация қилиш, рақобатбардошлигини таъминлаш стратегиясининг тизимли ва изчил амалга оширилиши туфайли, жаҳон иқтисодиётида сақланиб қолаётган инқирозли ҳодисаларга ва глобал иқтисодий ривожланиш суръатлари сусайганлигига қарамай, Ўзбекистонда иқтисодий ўсишнинг юқори суръатлари ва макроиқтисодий мувозанатни мустаҳкамлаш таъминланаётганидан далолат беради.

Таъкидлаш жоизки, эришилаётган ютуқлар ва мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантириш истиқболлари халқаро молия институтлари томонидан юқори баҳоланмоқда. Жумладан, Халқаро валюта жамғармасининг 2015 йил апрель-май ойларида мамлакатимизда бўлган миссияси бошлиғининг баёнотида «...Ўзбекистон иқтисодиёти мураккаб ташқи шароитда ҳам ўз барқарорлигини намоён этмоқда. ... 2015 йилда иқтисодий ўсиш, қутилганидек, юқори бўлади. Бунга яқинда қабул қилинган саноат ва инфратузилмани модернизация қилиш, хусусийлаштириш ва корпоратив бошқарув дастурлари самарасида эришилади», деб қайд этилди.

2015 – 2019 йилларда иқтисодиётни янада ислоҳ қилиш, таркибий ўзгартириш ва диверсификациялаш дастурининг мамлакатимиз иқтисодиётини бозор муносабатларига қатъий ўтказишнинг муҳим вазифалари ҳисобланган асосий йўналишларини амалга ошириш бўйича барча даражадаги ишларни тизимли ва мувофиқлаштирилган ҳолда ташкил этиш жорий йилнинг кейинги даврида Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг барқарор юқори кўрсаткичларини сақлашни таъминлашнинг муҳим вазифаларидир.

**Ўзбекистон Республикаси
Иқтисодиёт вазирлиги**

**Ўзбекистон Республикаси
Давлат статистика қўмитаси**

Ўзбекистон Республикасини 2015 йилнинг биринчи ярмида ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

I. Етакчи саноат тармоқларини таркибий ўзгартиришни кенгайтириш ва чуқурлаштириш, модернизация қилиш ва фаол диверсификациялаш ҳисобидан макроиқтисодий барқарорликни мустаҳкамлаш, иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини янада ошириш

2015 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим вазифа ва устувор йўналишларини амалга ошириш бўйича комплекс чора-тадбирларнинг ҳаётга татбиқ этилиши, шунингдек, иқтисодиёт ва унинг тармоқларини ислоҳ қилиш, таркибий ўзгартириш ҳамда диверсификациялашнинг ўрта муддатли дастурлари изчил бажарилиши самарасида жорий йилнинг биринчи ярмида барқарор юқори иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаш, макроиқтисодий мувозанат ва асосий макроиқтисодий кўрсаткичларнинг ижобий ўсиши таъминланди.

2014 йилнинг биринчи ярмига нисбатан ялпи ички маҳсулот ҳажми 8,1 фоиз, саноат маҳсулотлари 8,1 фоиз, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми 6,5 фоиз ўсди. Макроиқтисодиёт барқарорлигини янада мустаҳкамлаш давлат бюджети профицитининг ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,2 фоиз ва мамлакат ташқи савдо айланмасининг 83,4 миллион долларлик ижобий сальдоси ҳамда солиқ юкини ялпи ички маҳсулотга нисбатан 17,7 фоиздан 17,4 фоизга изчил камайтириш орқали таъминланди.

Юқори иқтисодий ўсиш суръатлари жами ички даромадни 10,8 фоиз ошириш имконини берди. Шунингдек, истеъмол талабини рағбатлантириш бўйича қабул қилинган чора-тадбирлар чакана савдо айланмаси ҳажмини 14,8 ва аҳолига пуллик хизмат кўрсатишни 10,4 фоиз оширишда ўз ифодасини топди.

2012–2016 йилларда хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш дастури ижроси доирасида жорий йилнинг биринчи ярмида 7,5 мингдан зиёд хизмат кўрсатиш ва сервис объектларининг ташкил этилиши хизматлар ҳажмининг 13,1 фоиз ўсиши ва ялпи ички маҳсулотда ушбу соҳа улушини 52,9 фоизгача ошириш имконини берди (2014 йилнинг биринчи ярмида 52,7 фоиз).

Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини янада ошириш ва ресурс базасини ривожлантириш бўйича 2011 – 2015 йилларда республика молия-банк тизимини янада ислоҳ этиш ва барқарорлигини оширишнинг устувор йўналишлари дастурининг амалга оширилиши жорий йил би-

ринчи ярмида тижорат банклари умумий капитални 24,3 фоиз ва уларнинг активларини 27,6 фоиз ошириш имконини берди. Натижада мамлакатимиз банк тизими капиталининг етарлилик даражаси энг кам халқаро стандартлардан қарийб 3 баробар ошадиган, банк тизимининг ликвидлик даражаси эса энг кам талаблардан 2 баробар ортиқ даражада сақланди.

**2015 йилнинг биринчи ярмида
Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-
иқтисодий ривожлантиришнинг
асосий кўрсаткичлари**
(2014 йилнинг шу давридагига нисбатан
фоиз ҳисобида)

Кўрсаткичлар	Ўсиш суръатлари
Ялпи ички маҳсулот	108,1
Саноат маҳсулотлари	108,1
Истеъмол товарлари	113,5
Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари	106,5
Ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми	109,8
Қурилиш ишлари	118,0
Чакана савдо айланмаси	114,8
Пуллик хизматлар	110,4
Жами хизматлар	113,1

Жорий йил бошидан буён Марказий банк томонидан қайта молиялаш ставкасининг 10 фоиздан 9 фоизга туширилиши шу йилнинг биринчи ярмида тижорат банкларининг иқтисодиёт реал секторига кредит ажратиш ҳажмини 30,5 фоиз кўпайтириш имконини берди ва умумий ҳажмининг 79,7 фоизини инвестиция мақсадлари учун узоқ муддатли кредитлар ташкил қилди.

Хусусан, истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни рағбатлантириш мақсадида жорий йил бошидан буён технологик ускуна харид қилиш ва айланма капитални тўлдириш учун истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналарга тижорат банклари томонидан 2,2 триллион сўмдан ортиқ ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробар кўп кредит ажратилди. Натижада жорий йилнинг биринчи ярмида истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми 13,5 фоиз, жумладан, озиқ-овқат маҳсулотлари 21,6 ва ноозиқ-овқат маҳсулотлар ишлаб чиқариш 8,3 фоиз кўпайди.

Ишлаб чиқаришни таркибий ўзгартириш, модернизация ва диверсификация қилиш, юқори технологияли муҳим ишлаб чиқариш қувватларини фойдаланишга топширишни тезлаштириш, шунингдек, ҳудудлар саноат салоҳиятини мустаҳкамлаш, транспорт ва коммуникация инфратузил-

масини жадал ривожлантиришга қаратилган фаол инвестиция сиёсатининг амалга оширилиши самарасида жорий йилнинг биринчи ярмида ўзлаштирилган инвестициялар умумий ҳажми 18 триллион сўмни ташкил қилди ва 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 9,8 фоиз ошди.

Ихтисослаштирилган пудрат ташкилотларини янада ривожлантириш ва уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари билан бирга инвестициявий фаолликнинг ўсиши қурилиш ишлари ҳажмини 18 фоиз ошириш имконини берди.

Ўзлаштирилган инвестициялар умумий ҳажмининг 1,5 миллиард доллари ёки 21,3 фоизини хорижий инвестиция ва кредитлар (ўсиш 11 фоиз), жумладан, 1,2 миллиард долларини тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар (ўсиш 10,9 фоиз) ташкил қилди. Ўзбекистон тикланиш ва тараққиёт жамғармаси томонидан иқтисодиётнинг стратегик тармоқларида йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун ўзлаштирилган маблағлари ҳажми 5,6 фоиз ўсди ва 225 миллион долларни ташкил этди.

Жорий йилнинг биринчи ярмида ўзлаштирилган энг кўп инвестициялар ҳажмини хўжалик субъектларининг ўз маблағлари ташкил қилди (умумий ҳажмининг 32,3 фоизи) ва бу кўрсаткич 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 31,8 фоиз ўсди. Бу эса, ўз навбатида, ишлаб чиқаришни диверсификация қилиш ва рақобатбардошлигини ошириш бўйича тармоқ дастурлари, шунингдек, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича ҳудудий дастурлар фаол амалга оширилаётганидан далолат беради.

Жорий йил бошидан буён Инвестиция дастури доирасида умумий қиймати 160,9 миллион долларлик 63 лойиҳа амалга оширилди. Махсус ташкил этилган индустриал зоналарда 2015 йил бошидан буён умумий қиймати 16,1 миллион долларлик 5 лойиҳа, жумладан, «Жиззах» махсус индустриал зонаси ҳудудида тикув машиналари, автомобиль тормоз колодкалари, метизлар, металл профиллар, полипропилен қувурлар, фитинглар, вентил ва аксессуарлар ҳамда «Навоий» эркин индустриал-иқтисодий зонаси ҳудудида бактериялар ва вирусга қарши дори препаратлари ишлаб чиқариш ҳаётга татбиқ этилди.

Умуман, мамлакатимизда жорий йилнинг биринчи ярмида 1866 ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди ва 24,8 мингдан ортиқ янги иш ўринлари ташкил этилди. Янги ишлаб чиқариш қувватларини ташкил этиш ва мавжудларини кенгайтириш бўйича энг кўп лойиҳалар қурилиш материаллари саноатида (666 лойиҳа), озиқ-овқат саноатида (461), тўқимачилик ва тикувчилик саноатида (337), мебель саноатида (169), кимё ва нефт-кимё соҳасида (149) амалга оширилди.

Бундан ташқари, технологик жараёнлар ва хомашё ҳамда материаллар сарфлаш нормаларини

оқилона ташкил этиш, йўқотиш ва ноишлаб чиқариш харажатларини бартараф этиш, шунингдек, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар рақобатбардошлигини оширишга доир чора-тадбирлар доирасида шу йил бошидан буён йирик корхоналарда қиймати 43,3 миллион долларлик 819 та маънан ва жисмонан эскирган ускуналар алмаштирилди. Кўрилган чоралар натижасида йирик саноат корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар таннархи ўртача 9,6 фоиз камайтирилди, саноатда меҳнат унумдорлиги 6,4 фоиз оширилди ва ялпи ички маҳсулотда энергия сарфи 10,4 фоизга қисқартирилди.

Шу билан бирга, 2015 – 2019 йилларда иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳада энергия сарфини камайтириш, энергия тежайдиган технологияларни жорий этиш чора-тадбирлари дастурини амалга ошириш доирасида янги O'zDST ISO 50001:2011 «Энергетика менежменти тизими. Фойдаланиш талаблари ва қўлланмаси» стандарти ишлаб чиқилди ва тасдиқланди, Тошкент давлат техника университети ва Бухоро муҳандислик-технология институтида янги «Энергетика аудити ва саноат корхоналарини энергетик тадқиқ қилиш» мутахассислиги бўйича ўқув йўналиши ташкил этилди.

Республика инновацион ғоялар ва ишланмалар ярмаркалари давомида тузилган шартномалар доирасида 2015 йилнинг биринчи ярмида 3 ишланма бўйича янги технологиялар ишлаб чиқаришга жорий этилди, 17 ишланма бўйича саноат-тажриба маҳсулотлари намуналари ишлаб чиқарилди ва 2 шартнома бўйича намуналар тажриба синовидан ўтказилди. Бундан ташқари, ишлаб чиқариш корхоналарига 10 шартнома бўйича илмий ва таълим муассасалари томонидан ишлаб чиқарилган илмталаб маҳсулотлар етказиб берилди, 15 шартнома асосида технологик регламент, услуб, техник шартлар, схемалар ва бошқа шу кабилар ишлаб чиқишга доир илмий-техник хизматлар кўрсатилди.

Саноатни барқарор ривожлантириш, саноат тармоқларини диверсификация қилиш ва уларнинг рақобатбардошлигини оширишни таъминлаш борасида амалга оширилган чора-тадбирлар самарасида шу йилнинг биринчи ярмида карбамид (2014 йилнинг шу даврига нисбатан 119,2 фоиз), суперфосфат (183,9 фоиз), юк автомобиллари (127,6 фоиз), портландцемент (112,6 фоиз), шакар кукуни (153,1 фоиз), ёрма (192 фоиз), ипак тола (163 фоиз), трикотаж буюмлар (2,1 баробар), махсус кийим (164,3 фоиз) ва бошқа тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш сезиларли равишда кўпайди. Бунинг натижасида ҳисобот даврида биржа савдоларида цемент (2014 йилнинг шу даврига нисбатан 129,5 фоиз), минерал ўғитлар (154,4 фоиз), суюлтирилган газ (119,9 фоиз), қора металл прокати (125,6 фоиз), пахта линти (135,2 фоиз) сотиш ҳажми ошди.

Бу борада юқори кўшимча қийматга эга тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йўналтирилган енгил саноат (ўсиш 114,2 фоиз), (жумладан, тикувчилик 122,8 фоиз, чарм ишлаб чиқариш 122 фоиз), ёғочни қайта ишлаш (113,8 фоиз), озиқ-овқат саноати (116,9 фоиз) (жумладан, мева-сабзавотлар 111,2 фоиз) каби қайта ишлаш тармоқлари жадал ривожланди.

Хусусан, ишлаб чиқарилаётган истеъмол товарлари турларини кенгайтиришга доир чора-тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида тўқимачилик соҳасида ўтган даврда 38 турдаги янги маҳсулотлар ва тайёр тикувчилик-трикотаж буюмларининг 174 янги моделини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бундан ташқари, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини чуқур қайта ишлаш, озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш ва турларини кўпайтириш чора-тадбирларини амалга ошириш доирасида 105 турдаги янги қандолат, консерваланган мева-сабзавот ва гўшт-сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш дастурининг амалга оширилиши ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотлари ҳажмини ошириш ва турини кенгайтириш имконини берди. Дастур доирасида жорий йилнинг биринчи ярмида 608 маҳаллийлаштириш дастури бўйича қиймати 1,6 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, импорт ўрнини босиш самарадорлиги 640,6 миллиондан ортиқ долларни ташкил қилди. Бу борада 585 турдаги янги маҳаллийлаштирилган маҳсулотлар, жумладан, компрессор агрегатлар эҳтиёт қисмлари ва узеллари (марказдан қочирма ва поршен маҳсулотлари), мотор мойлари, гидравлика учун суюқликлар, ВГ-1,2 шахта вагончалари, ЭКГ5А ва ЭКГ20 экскаваторлари учун эҳтиёт қисмлар, «Дамас» автомобилларининг штампаланган кузов деталлари, маиший техника бутловчи қисмлари, янги турдаги музлаткич ва совутқичлар, электр печлар, маиший чироқлар, энергия тежайдиган ёруғлик диодли лампалар ва бошқа тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Бундан ташқари, тармоқлараро саноат кооперациясини кенгайтириш ва йирик саноат корхоналари учун четдан олиб келинадиган бутловчи буюмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштиришга доир чора-тадбирлар самарасида жорий йилнинг биринчи ярмида импорт ҳажмини 196,8 миллион долларга қисқартиришга эришилди.

Ишлаб чиқаришни диверсификация қилиш ва рақобатбардошлигини ошириш, ташқи бозорда харидоргир маҳсулот ишлаб чиқарадиган янги қувватларни ташкил этишни рағбатлантиришга оид чора-тадбирлар натижасида жорий йил бошидан буён яна 493 янги корхона экспорт фаоли-

ятига жалб этилди. Автобуслар, оқ цемент, мис қувурлар, гигиена буюмлари, суюқ ва газсимон аргон, лок-бўёқ маҳсулотлари, травертин ва сопол кошнлар, маиший газ, электр ва комбинацияланган плиталар, янги турдаги кабель-ўтказгич маҳсулотлари, автомобиль ўриндиқлари, автомобилларнинг штампаланган ва пайвандланган деталлари, пайвандлаш ускуналари, янги турдаги консерваланган мева-сабзавот маҳсулотлари ва бошқа қиймати 64 миллион доллардан зиёд 168 турдаги янги товарлар экспортга етказиб берилди.

Жорий йил бошидан буён мева-сабзавот маҳсулотларини сақлашнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга доир чора-тадбирлар самарасида 14,7 минг тонна сифимга эга 21 янги совутиш камераси ташкил этилди ва модернизация қилинди, 255 минг тонна мева-сабзавот экспорт қилинди.

Умуман, жорий йилнинг биринчи ярми якунлари бўйича 1,3 миллион тонна картошка (ўсиш 109 фоиз), 2,6 миллион тонна сабзавот (108,5 фоиз), 163 минг тонна полиз маҳсулотлари (108,1 фоиз), 839,2 минг тонна мева (107,3 фоиз) ва 24,3 минг тонна узум (109,1 фоиз) етиштирилди.

21,8 минг гектар майдонда интенсив боғлар ва 16,6 минг гектар ерда узумзорлар барпо этиш ҳамда уларни реконструкция қилиш, шунингдек, 501 фермер хўжалиги базасида 264 гектар, 9,3 минг шахсий томорқа хўжаликларида 399 гектар майдонда иссиқхоналар барпо этилиши мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш ҳажмини кўпайтириш имконини берди.

Қишлоқ хўжалигини техник ва технологик янгилашга доир амалга оширилаётган чора-тадбирлар доирасида 2015 йил бошидан буён чорвачиликни ривожлантириш бўйича қорамоллар умумий сони 57,5 минг бош бўлган 2,4 мингдан ортиқ лойиҳа, паррандачилиқни ривожлантириш бўйича паррандалар сони 11,9 миллион бўлган 800 лойиҳа, балиқчилиқни ривожлантиришга доир 864 ва асаларичилиқ хўжаликларини ривожлантириш бўйича 916 лойиҳа ҳаётга татбиқ этилди. Натижада ўтган даврда қорамоллар умумий сони 11,1 миллион бошга етди (2014 йилнинг биринчи ярмига нисбатан 103,1 фоиз), 944 минг тонна гўшт (106,5 фоиз), 3,9 миллион тонна сут (106,8 фоиз), 2,8 миллиард дона тухум (111,6 фоиз) етиштирилди.

II. Ривожланган инфратузилма, биринчи навбатда, ахборот-коммуникация тизимларини ташкил этиш, йўл-транспорт ва муҳандислик-коммуникация қурилишини ривожлантириш

Жорий йилнинг биринчи ярмида 2015 – 2019 йилларда муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш ва модернизация қилиш дастурига киритилган лойи-

Хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг
Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирганлиги ҳамда
транзит ўтиши учун йиғимларни ундириш тартиби
тўғрисидаги Низомга
2-ИЛОВА

07002-шакл

рухсат бераман

**Махсус кассада операцияларни амалга ошириш учун бўнак олиш тўғрисида
ТАЛАБНОМА**

(махсус кассанинг номи)

(махсус касса ходимининг Ф.И.О.)

Куйидагиларга рухсат беришингизни сўрайман:

I. 20__ йил «__» _____ ҳолатига кўра хорижий валютадаги бўнак:

(валютанинг номи, суммаси рақам ва сўз билан ёзилади)

II. Қатъий ҳисобда турувчи бланкалар:

(бланкаларнинг шакли ва рақами ёзилади)

(махсус кассаси ходимининг имзоси)

Хорижий давлатлар автотранспорт воситаларининг Ўзбекистон
Республикаси ҳудудига кирганлиги ҳамда транзит ўтиши учун
йиғимларни ундириш тартиби тўғрисидаги Низомга
3-ИЛОВА

(олд томони)

07003-шакл

**Махсус касса томонидан амалга оширилган операциялар тўғрисида
ҲИСОБОТ**

20__ йил «__» _____

Хорижий валютанинг номи: _____

Амалга оширилган операциялар мазмуни	Кирим	Чиқим
Олинган бўнак:		
Кунлик айланмалар:		
Жами айланмалар		
Банк кассасига топширилиши керак		
Баланс:		

(орқа томони)

Қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг фойдаланилиши

Бланка тури	Олинди		Сарфланди		Бузилди		Қолди	
	Рақамдан	Рақамгача	Рақамдан	Рақамгача	Рақамдан	Рақамгача	Рақамдан	Рақамгача

(ҳисобот тузувчининг Ф.И.О., имзоси)

Ҳисоботни текширди: _____

(ваколатли банк бош бухгалтерининг Ф.И.О., имзоси)

20__ йил «__» _____

сўмлик микрокредит) сўм кредит ажратилди. Бу 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 марта кўпдир. Кичик бизнесни ривожлантириш учун 86,4 миллион доллар миқдорида халқаро молия институтларининг кредит линиялари ўзлаштирилди. Ўзбекистон банклари уюшмаси ҳузуридаги Инвестиция лойиҳалари бўйича лойиҳа ҳужжатларини тайёрлашни молиялаштириш жамғармаси кўмагида кичик бизнес субъектларининг 16,7 миллиард сўмлик 24 лойиҳаси молиялаштирилди.

Хусусий тадбиркорларнинг товар-хомашё бозорларидан фойдаланишини янада кенгайтириш бўйича чора-тадбирлар амалга оширилди. Бунинг самарасида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан биржа савдолари орқали сотилган маҳсулотлар ҳажми 20,7 фоиз, харид қилинган маҳсулотлар эса 17,5 фоиз ўсди.

Давлат харидлари бўйича ўз товар ва хизматларини етказиб бериш учун аккредитациядан ўтказилган кичик бизнес субъектларининг умумий сони 2014 йилнинг шу даври билан таққослаганда 2,6 баробар ошиб, қарийб 35,6 минг субъектни ёки давлат харидлари иштирокчиларининг 98,2 фоизини ташкил этди. Электрон савдолар орқали амалга оширилган давлат харидлари умумий ҳажмининг 99,5 фоиздан ортиғи кичик бизнес субъектларидан сотиб олинди.

Кичик бизнес субъектларига ўз маҳсулотларини ташқи бозорга чиқаришда ёрдам бериш мақсадида жорий йил бошидан буён Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳузуридаги Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси томонидан 416 тадбиркорлик субъектига қиймати 512 миллион долларлик маҳсулотларни экспорт қилишга кўмаклашилди. Бундан ташқари, 38 тадбиркорлик субъектига 406 миллион сўм миқдорида моддий ёрдам кўрсатилди ва хорижлик хариддорларни топиш ҳамда умумий қиймати 5,6 миллион долларлик экспорт шартномаларини имзолашга ёрдам берилди.

Жорий йилнинг биринчи ярмида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари «Ўзтадбиркорэкспорт» ихтисослаштирилган ташқи савдо компанияси орқали 485 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилди. Бундан ташқари, «Ўзстандарт» агентлиги ҳузуридаги Маҳсулотлар экспортини қўллаб-қувватлаш бюроси томонидан 654 корхонага маслаҳат хизматлари кўрсатилди, стандартлаштириш, метрология, сертификатлаш, аккредитация, маҳсулотлар экспорти ва халқаро ҳамда мамлакатларга оид талабларни жорий этиш соҳасида 29 халқаро битим имзоланди.

Умуман олганда, ишбилармонлик муҳитини шакллантириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ривожлантиришни янада кучайтириш борасида

амалга оширилган чора-тадбирлар жорий йилнинг биринчи ярмида 15,2 мингта янги кичик бизнес субъектини ташкил этиш имконини берди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6,3 фоиз кўпдир. Саноат ва бошқа ишлаб чиқариш тармоқлари (умумий кўрсаткичнинг 36,5 фоизи), қурилиш (11,5 фоиз), шунингдек, савдо ва умумий овқатланиш соҳасида (29,8 фоиз) энг кўп кичик бизнес субъекти ташкил этилди.

Хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш натижасида жорий йилнинг биринчи ярмида кичик бизнеснинг саноатдаги улуши 31,4 фоиз (2014 йилнинг шу даврида 28,9 фоиз бўлган), чакана товар айланмасида 86,3 фоиз (85,9 фоиз), пуллик хизматларда 47,6 фоиз (45,2 фоиз) ва бандликда 77,2 фоизга (76,8 фоиз) етди.

Иқтисодиётда давлат иштирокини янада қисқартириш мақсадида жорий йилнинг биринчи ярмида Иқтисодиётда хусусий мулкнинг улуши ва аҳамиятини ошириш чора-тадбирлари дастурини амалга ошириш доирасида давлат акцияларининг 104 пакети савдога чиқарилди, акцияларнинг 14 пакети хусусий мулкдорларга сотилди, шунингдек, 27 корхонада давлат улуши ҳўжалик юритувчи жамиятларнинг устав капиталига берилди.

Бундан ташқари, очиқ савдоларда хусусий тадбиркорлик субъектларига 42 бўш ва фойдаланилмаётган давлат мулки объекти сотилди. Оммавий ахборот воситаларида «ноль» харид қиймати бўйича сотувга қўйилган 512 объектга доир танлов савдоларини ўтказиш шартлари эълон қилинди ва дастлабки савдолар якунига кўра, 141 объект 6,7 миллион доллар ва 145,1 миллиард сўм миқдорида инвестиция киритиш ҳамда 3,7 минг иш ўрни ташкил этиш шарти билан сотилди.

Корпоратив бошқарув тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари дастури доирасида жорий йилнинг ўтган даврида 623 акциядорлик жамиятида акциядорларнинг умумий йиғилишлари ўтказилди ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг шу йил 24 апрелдаги 4720-Фармонида акциядорлик жамиятларининг ташкилий тузилмасини намунавий ташкилий тузилмага мувофиқлаштириш ҳамда акциядорлик жамияти раҳбарларини танлов асосида, жумладан, хорижий менежерлар орасидан тайинлаш бўйича уларнинг низомига ўзгартишлар киритиш масаласини кўриб чиқиш бўйича белгиланган талаблар бажарилди.

Шу билан бирга, замонавий корпоратив бошқарув талаблари инобатга олинган ҳолда, Лавозим ва касбларнинг янги классификатори ишлаб чиқилди ва тасдиқланди. Унга 566 янги лавозим ва касб, жумладан, акциядорлик жамиятларининг корпоратив бошқарув тузилмасини таъминлаш учун 74, ишлаб чиқариш соҳасида 383, бозор инфратузилмасида 54, ахборот-коммуникация технологиялари йўналишида 22 лавозим жорий этил-

ҳаларни жадал амалга ошириш бўйича самарали чора-тадбирлар бажарилди.

Шу қаторда, темир йўл инфратузилмасини ривожлантириш ва модернизация қилиш доирасида 16 инвестиция лойиҳаси, жумладан, Ангрен-Поп электрлаштирилган темир йўл линиясини барпо этиш, Тошкент-Самарқанд ва Самарқанд-Қарши темир йўл линиялари участкаларида тез ҳаракатланадиган йўловчи поездлари қатновини йўлга қўйиш, Самарқанд-Бухоро ва Мароқанд-Қарши темир йўл участкаларини электрлаштириш, Қарши вокзалини реконструкция қилиш лойиҳалари амалга оширилди. Транспорт таркибини янгилаш мақсадида локомотивларнинг 25 секциясида капитал таъмирлаш-қайта тиклаш ишлари бажарилди, 1031 юк вағони таъмирланди ва қайта тикланди, 221 юк ва 10 йўловчи ташиш вағони ишлаб чиқарилди.

Ўзбекистон миллий автомагистрали таркибига кирадиган автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш объектларида шу йилнинг ўтган даврида 497,3 миллиард сўм, жумладан, Республика йўл жамғармаси маблағлари ҳисобидан 297,2 миллиард сўм ва Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг кафолати билан хорижий заёмлар ҳисобидан 80,5 миллион доллар ўзлаштирилди.

Аҳолининг сифатли ичимлик сувидан фойдаланиш даражасини ошириш ва аҳоли пунктларининг санитария ҳолатини яхшилаш чора-тадбирларини амалга ошириш доирасида жорий йилнинг ўтган даврида халқаро молия институтларининг 48,6 миллион долларга тенг маблағи ва Давлат бюджетидан 191,2 миллиард сўм ўзлаштирилди. Мамлакатимизда жами 1033,4 километр, жумладан, қишлоқ жойларда 864 километр сув қувурлари тармоғи фойдаланишга топширилди.

Шу йилнинг ўтган даврида 2013 – 2020 йилларда телекоммуникация технологиялари, тармоқлари ва алоқа инфратузилмасини ривожлантириш дастурини амалга ошириш давом эттирилди. Дастур доирасида йил бошидан буён кенг полосали фойдаланиш учун мўлжалланган 1050 километрдан зиёд оптик-толали тармоқлар барпо этилди ва захирага олинди, 20 акциядорлик компанияси, бирлашма ва йирик саноат корхоналарида ишлаб чиқариш ҳамда бошқарув жараёнларини автоматлаштириш бўйича 38 лойиҳа амалга оширилди.

Ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида хизмат кўрсатаётган провайдер ва операторлар сони 800 субъектни ташкил қилди, 290 дан ортиқ корхона дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқариш соҳасида фаолият кўрсатмоқда.

Миллий ахборот-коммуникация тизимини янада ривожлантириш ва давлат органлари ҳамда тадбиркорлик субъектлари ўртасида ўзаро муносабатларнинг контакtsiz электрон шаклларини жорий этишга доир чора-тадбирлар натижасида Ягона интерактив давлат хизматлари порталига

айни пайтда давлат ва ҳўжалик бошқаруви, жойлардаги давлат ҳокимиятининг 650 органи, уларнинг таркибий ва ҳудудий бўлинмалари уланган.

Жорий йил бошидан буён Ягона интерактив давлат хизматлари порталида 27,4 минг тадбиркорлик субъекти интернет орқали рўйхатга олинди, 170,8 минг божхона юк декларацияси (умумий кўрсаткичнинг 99,9 фоизи) электрон шаклда расмийлаштирилди. Тадбиркорлик субъектлари солиқ ва статистика ҳисоботларини тўлиқ электрон шаклда тақдим этмоқда. Олий ҳўжалик суди кўриб чиққан тадбиркорлик субъектлари томонидан электрон шаклда тақдим этилган даъво аризалари ва илтимосномалар сони 1,7 марта кўпайди, суд иши иштирокчиларининг 34,5 мингдан ортиқ хабарномаси ва суд ҳужжатлари электрон шаклда юборилди, 2398 суд мажлиси видеоконференция режимида ўтказилди.

III. Кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш, хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун тўлиқ эркинлик яратиш, иқтисодиётда давлат иштирокини камайтириш

Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари дастури доирасида жорий йилнинг ўтган даврида тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва кафолатларини кучайтиришни назарда тутадиган норма ва тартиб-таомилларни амалда жорий этиш, тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишда бюрократик тартиб-таомилларни қисқартириш ва кичик бизнесни ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш механизмларини кенгайтириш ишлари амалга оширилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 26 мартда «Ўзбекистон Республикаси товар-хомашё биржасининг махсус ахборот портали орқали электрон савдо йўли билан тадбиркорлик субъектларидан энг зарур товарлар (ишлар, хизматлар)нинг давлат харидини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги 69-қарори қабул қилинди.

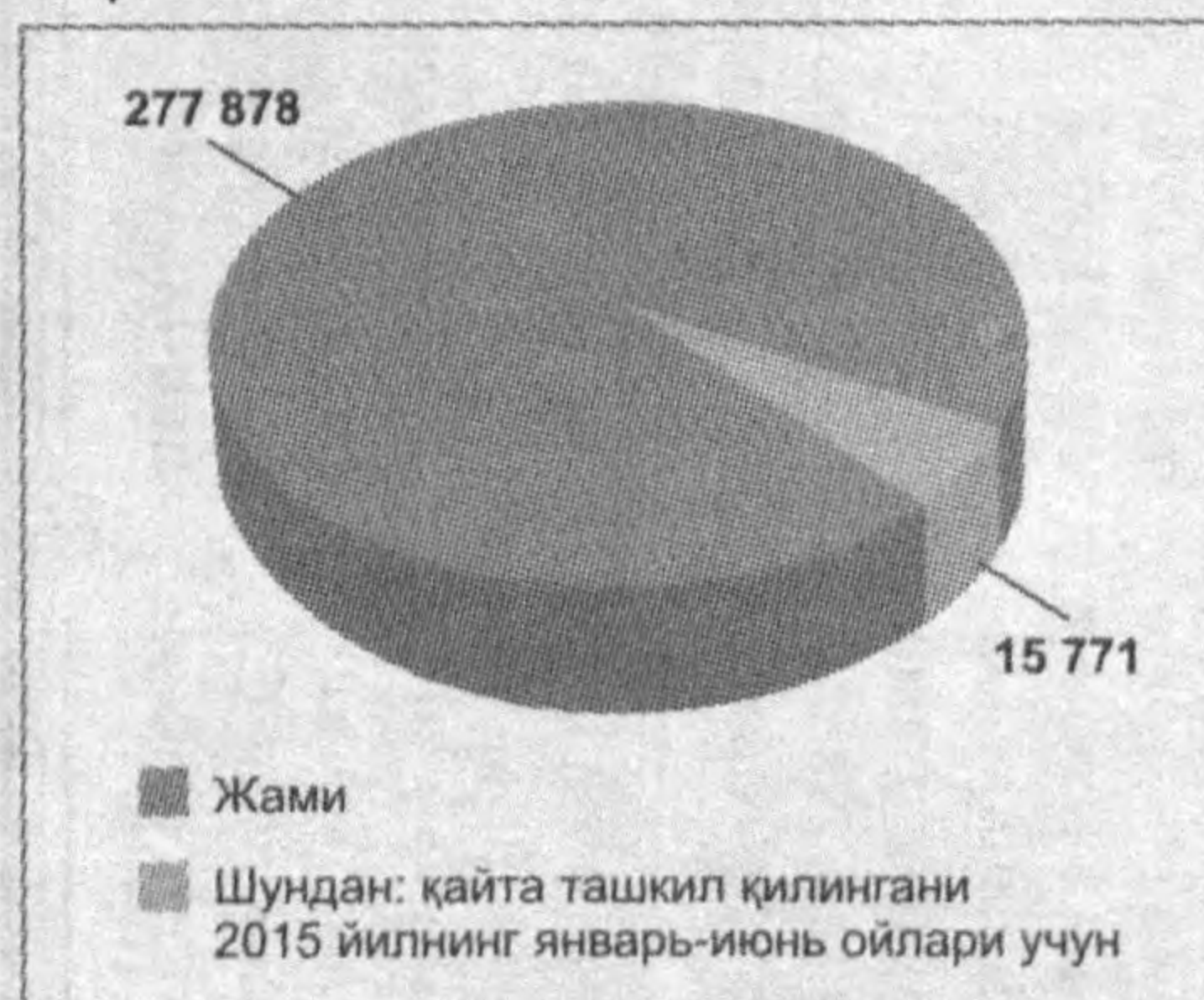
Тадбиркорлик фаолияти ҳуқуқ ва кафолатларини ҳимоя қилишни янада кучайтириш мақсадида Бош прокуратура томонидан давлат, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва назорат қилувчи органларнинг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятига асосsiz аралашиши, тадбиркорлик фаолиятига тўсқинлик қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқларининг бузилишига доир масалалар бўйича мурожаатларни туну кун узлукsiz қабул қилиш тизими жорий этилди.

Тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш ва кичик ишлаб чиқаришни ташкил этишга кўмаклашиш мақсадида жорий йилнинг биринчи ярмида кичик бизнес субъектларига 6,4 триллион (жумладан, 1,4 триллион

STATISTIKA

Ўзбекистон Республикасида рўйхатдан ўтган юридик шахслар ҳақида маълумот

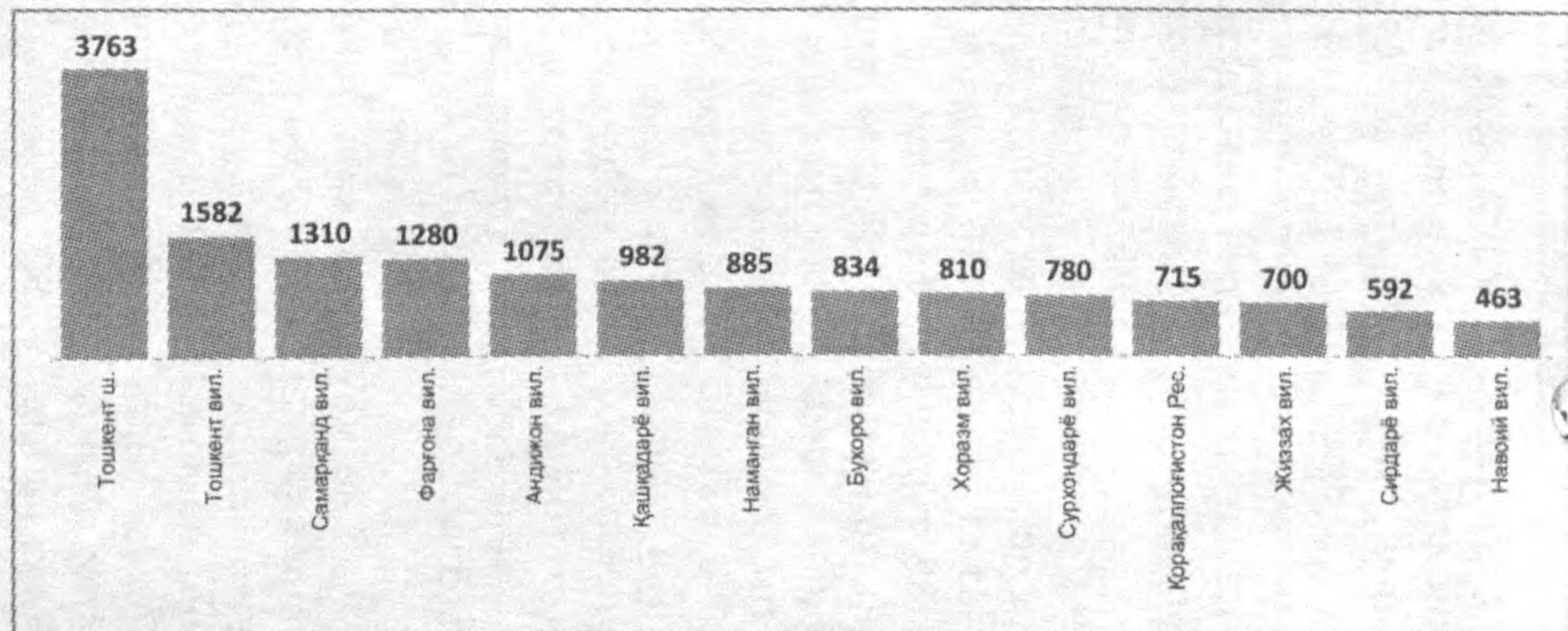
Рўйхатдан ўтган юридик шахслар ҳақида маълумот
(01.07.2015 й. ҳолатига, донада)



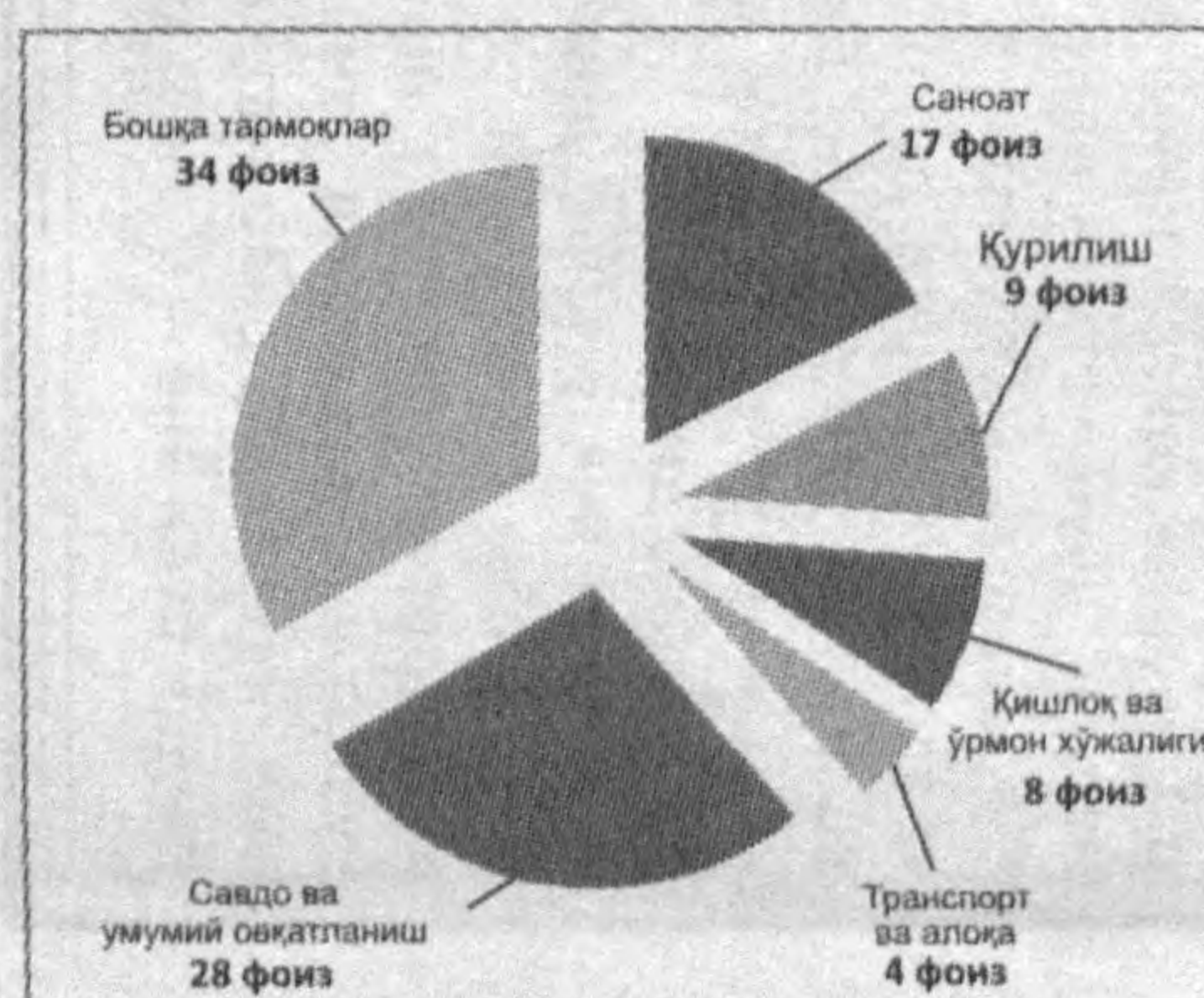
Рўйхатдан ўтган юридик шахсларнинг минтақалар бўйича таркиби (01.07.2015 й. ҳолатига, якунига кўра фоизда)



Қайта ташкил қилинган юридик шахсларнинг минтақалар бўйича сони
(2015 йилнинг январь-июнь ойлари учун, донада)



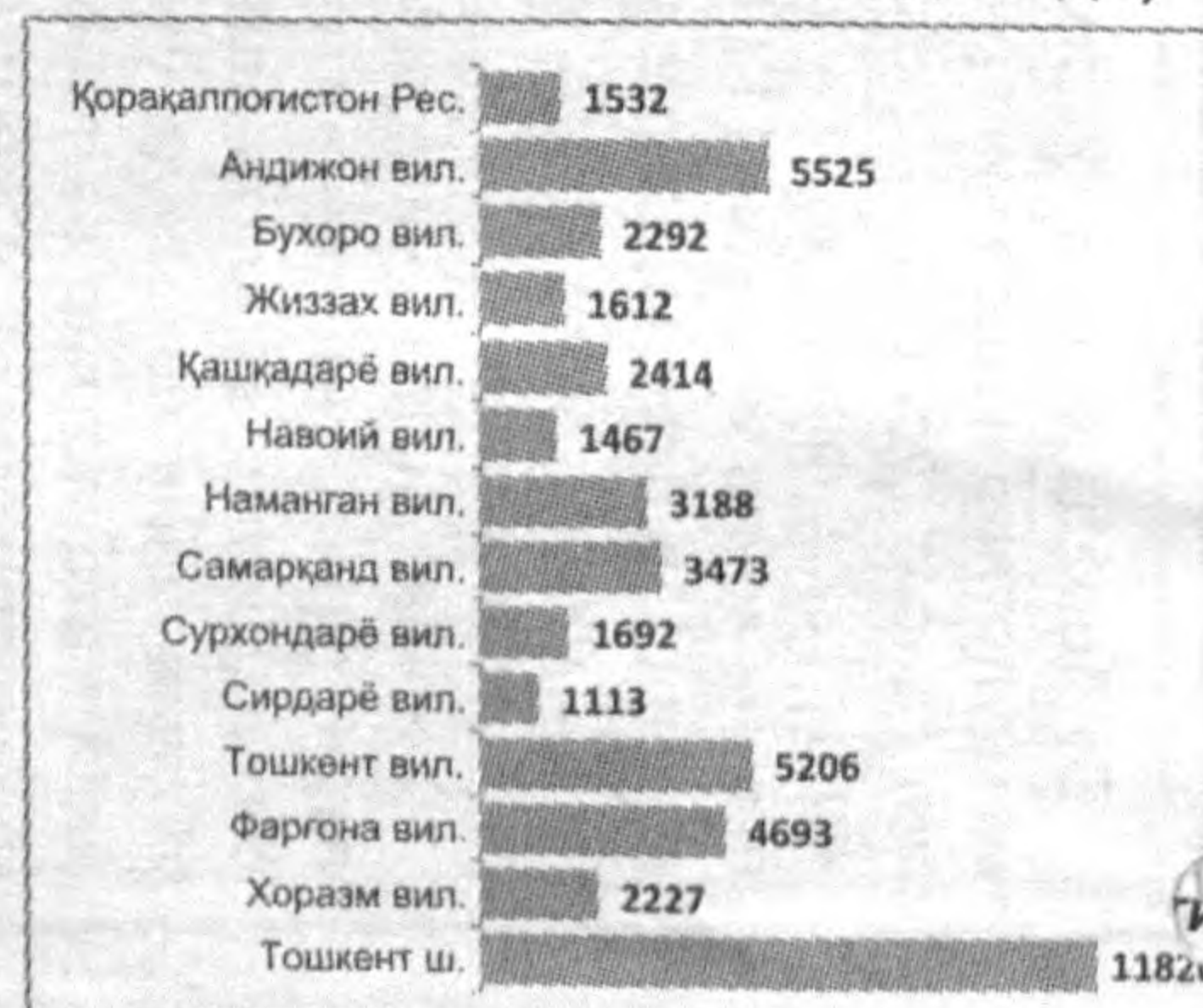
Рўйхатдан ўтган юридик шахсларнинг иқтисодиёт тармоқлари бўйича таркиби (01.07.2015 й. ҳолатига, якунига кўра фоизда)



Иқтисодиёт тармоқлари бўйича қайта ташкил қилинган юридик шахслар сони
(2015 йилнинг январь-июнь ойлари учун, донада)



Саноат тармоғидаги рўйхатдан ўтган юридик шахсларнинг минтақалар бўйича сони
(01.07.2015 й. ҳолатига, донада)



Қурилиш тармоғидаги рўйхатдан ўтган юридик шахсларнинг минтақалар бўйича сони
(01.07.2015 й. ҳолатига, донада)



Қишлоқ ва ўрмон хўжалиги тармоғидаги рўйхатдан ўтган юридик шахсларнинг минтақалар бўйича сони
(01.07.2015 й. ҳолатига, донада)



Транспорт ва алоқа тармоғидаги рўйхатдан ўтган юридик шахсларнинг минтақалар бўйича сони
(01.07.2015 й. ҳолатига, донада)



Савдо ва умумий овқатланиш тармоғидаги рўйхатдан ўтган юридик шахсларнинг минтақалар бўйича сони
(01.07.2015 й. ҳолатига, донада)



* Фермер ва деҳқон хўжаликларидан ташқари.

Ахборот ва статистика бўлими томонидан Давлат статистика қўмитаси (www.stat.uz) материаллари асосида тайёрланди.

(Давоми. Бошланиши 3-бетда).

Тижорат банклари орасида «Ипотека-банк» ўз акцияларига даромад бериш бўйича пешқадамлик қилаётганини сўнгги 4 йиллик натижалар ҳам ифодалайди. Чунончи, банкнинг оддий акциялари даромадлиги 2011 йил якунлари бўйича йиллик 30 фоиз, 2012 йилда йиллик 31,5 фоиз, 2013 йил бўйича йиллик 31,3 фоиз ҳамда 2014 йилда йиллик 26,8 фоиз кўринишида бўлган.

Муассаса хўжалик юритувчи субъектларнинг бўш пул маблағларини узоқ муддатга банкка жалб қилиш мақсадида молия бозоридаги талаб ва таклифлардан келиб чиқиб, мунтазам равишда ўз қарз қимматли қўғозларини муомалага чиқармоқда. Хусусан, бугунги кунда банкнинг

11 млрд. сўмлик депозит сертификатларини жойлаштириш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Бундан ташқари, «Ипотека-банк» инвестор сифатида 30 дан ортиқ хўжалик юритувчи субъектлар қимматли қўғозларига 49 млрд. сўмдан зиёд инвестициялар киритган. Ушбу инвестициялар тармоқлар бўйича молия бозори, хизмат кўрсатиш, ишлаб чиқариш соҳаларига тўғри келади.

Қайд этиш жоиз, «Ипотека-банк» республикамиздаги етакчи молия муассасаларидан бири сифатида иқтисодиётдаги таркибий ўзгаришларни амалга оширишда, ишлаб чиқаришни модернизациялаш ҳамда техник

ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлашда, шунингдек, инвестиция жараёнларида фаол иштирок этмоқда.

2015 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, банкнинг умумий капитали Президентимизнинг 2010 йил 26 ноябрдаги «2011-2015 йилларда республика молия-банк тизимини янада ислоҳ қилиш ва барқарорлигини ошириш ҳамда юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишнинг устувор йўналишлари тўғрисида»ги 1438-сонли Қарорида белгиланган 2,1 марта ўрнига 2,7 мартага ўсиши таъминланди. Банкнинг бундай барқарор ўсиш суръатларини «Moody's» ва «Standard & Poor's» халқаро рейтинг компаниялари ҳам

тасдиқлаб, юқори рейтинг баҳоларини бериб келмоқда.

Таъкидлаш жоиз, муассаса акциядорлари таркибида йирик акциядорлардан ташқари миноритар (кичик улушга эга бўлган) акциядорлар ҳам борлигини инобатга олиб, банк Кенгаши таркибида ана шундай акциядорлар манфаатларини ифода этувчи вакил киритган. Мижозлар, акциядорлар ва инвесторлар учун қулайлик яратиш мақсадида банкнинг корпоратив веб-сайтида «Акциядорлар ва инвесторлар учун» деб номланган алоҳида бўлимни ташкил қилган. Унда мижозларни қизиқтирадиган барча маълумотлар (банк устави, дивидендлар миқдори, молиявий ҳисоботлари, рей-

тинглари, банкда содир этилган муҳим фактлар, ташқи аудиторлар ҳисоботлари ва бошқалар) мунтазам янгиланиб борилмоқда. Бу, ўз навбатида, юридик ва жисмоний шахсларга банк тўғрисидаги маълумотларни тўғридан-тўғри, ўзига қулай вақтда интернет тармоғи орқали олиш имконини бermoқда.

Ўзбекистон банк тизимининг республика фонд бозоридаги етакчилигини «Ипотека-банк» мисолида ўрганиб, унинг замирида тинимсиз изланишлар, ишга замонвий ёндашув ҳамда мавжуд эҳтиёжларни қондира олишга бўлган интилиш борлигига амин бўлдик. Бу «Ипотека-банк» АТБнинг бугунги муваффақияти ана шундай меҳнатлар маҳсули эканлигидан далолат беради.

Назира МАВЛОНОВА.

SUG'URTA BOZORI

«Ўзбекинвест»:

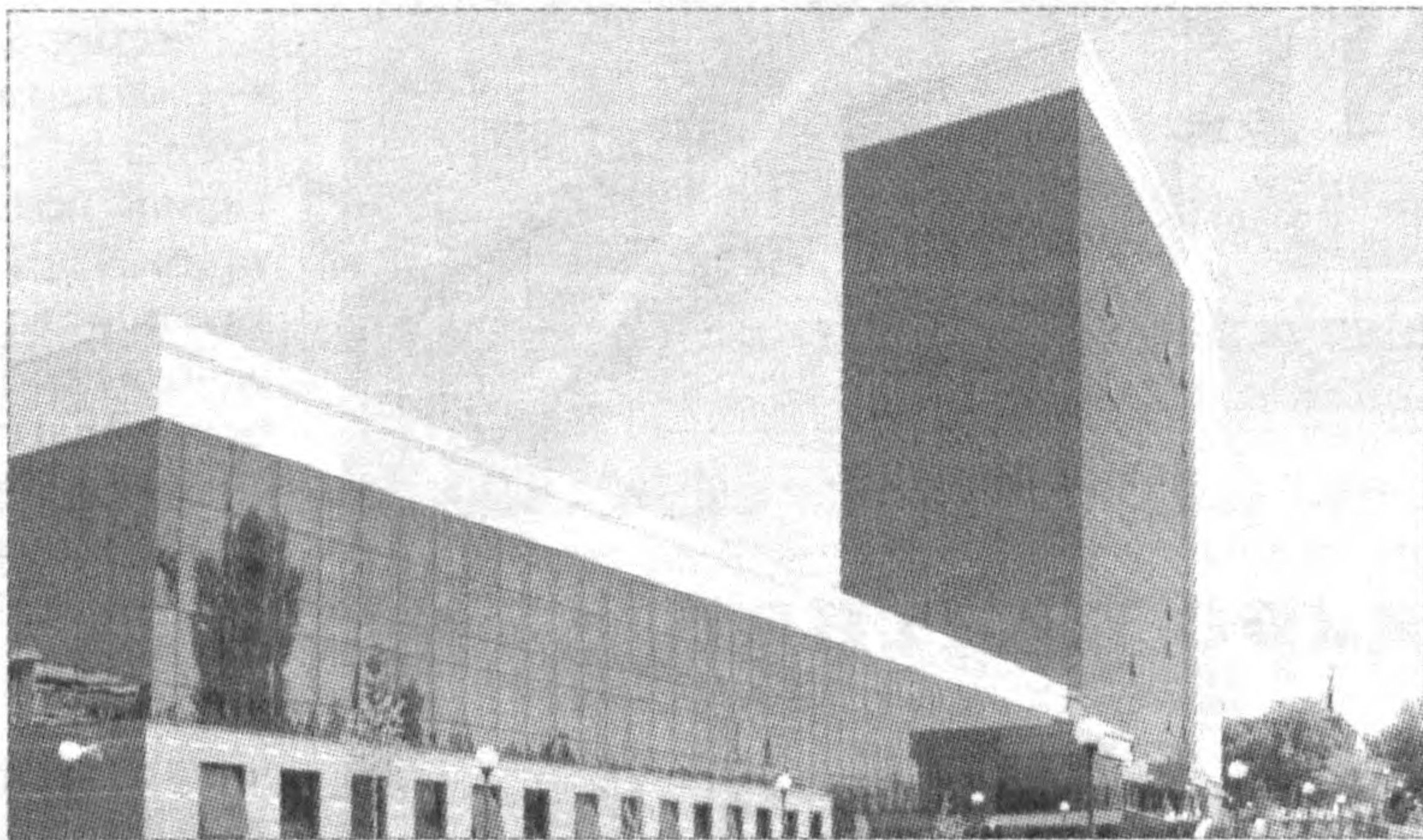
халқаро ҳамкорлик кенгаймоқда

«Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компанияси ва «Белэксимгарант» суғурта компанияси ўртасида қайта суғурталаш бўйича шартнома имзоланди.

Республикада ҳукуматимиз томонидан суғурта тизимида берилаётган эътибор туфайли соҳада фаолият юритувчи субъектлар ўртасида ўзаро рақобат кучайиб бормоқда. Бугун улар суғурта бозорида барқарор фаолият юритиш учун барча имкониятларини ишга солмоқда.

«Ўзбекинвест» ЭИМСКнинг хорижий инвесторлар ва маҳаллий экспортчилар манфаатларини янада ишончли суғурта ҳимояси билан таъминлаш ҳамда халқаро ҳамкорликни кенгайтириш мақсадида «Белэксимгарант» компанияси билан ўрнатган ҳамкорлик алоқаларини ҳам муассасанинг ана шу йўлдаги хатти-ҳаракатларидан бири дейиш мумкин.

Ушбу келишув Ўзбекистон ва Беларусь давлатлари ўртасидаги икки томонлама ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро комиссиясининг тўртинчи қўшма йиғилиши баёни ижроси доирасида амалга оширилди, — дейди «Ўзбек-



инвест» ЭИМСК матбуот котиби Ортиқхўжа Норов. — Мазкур муассаса Беларусь Республикасида жавобгарликни суғурталаш, шахсий ва мулк суғуртаси соҳасида турли қалтисликларни қоплаб бериш бўйича 50 дан ортиқ суғурта хизматларини тақдим этувчи энг йирик суғурта компанияларидан бири ҳисобланади. Қолаверса, у мамлакат экспорт салоҳиятини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш бўйича ҳам фаолият олиб боради.

Қайд этиш лозимки, бугун-

ги кунда «Ўзбекинвест» компанияси суғурта бозорининг Marsh (АҚШ), ENC Plus Insurance Brokers (Корея), Zurich, Societe de Courtage Re (Швейцария), Skala, Malakut, Glinso, Rosgosstrax (Россия), United Insurance Brokers, InRe, Allianz, HDI-Gerling (Германия), Cooper Gay, Willis, NDI Insurance & Reinsurance (Буюк Британия), AXA Corporate Solutions каби компаниялари билан ҳам самарали ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйган.

Наргиз АХМЕДОВА.

Тадбиркорликни суғурталаш ҳажми ортди

«KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» акциядорлик жамияти томонидан жорий йилнинг биринчи ярим йиллиги мобайнида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига 973,6 млрд. сўмлик суғурта хизматлари кўрсатилди.

Маълумки, «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» АЖ томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига тақдим этилаётган суғурта хизматлари доираси кенг бўлиб, улар соҳа фаолияти билан боғлиқ барча қалтисликларни ўз ичига олганлиги билан аҳамиятлидир. Хусусан, тадбиркорлик қалтисликларини суғурталаш, шу жумладан,

ли 3,4 млрд. сўмдан ортиқ суғурта мукофотлари жамланди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 131,6 фоизга ўсиши таъминланди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига содир бўлган суғурта ҳодисалари оқибатида 271,1 млн. сўмлик суғурта қопламалари тўлаб берилди.

Компания томонидан сўнгги йилларда аҳоли ва ташкилотлар, шунингдек, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига янада яқинлашиш, уларга қулай суғурта хизматларини кўрсатиш мақсадида минтақавий тармоқни кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Биргина жорий йилнинг биринчи ярим йиллиги давомида қўшимча 7 та янги суғурта маркази ишга туширилди. Бу билан эндиликда барча турдаги юридик ва жисмоний шахслар компания хизматларини Сирдарё вилоятининг Гулистон, Қашқадарё вилоятининг Нуристон шаҳарчасида, Қорақалпоғистон Республикасининг Кегейли, Андижон вилоятининг Олтинқўл, Бухоро вилоятининг Бобкент, Фарғона вилоятининг Фурқат туманларида ҳамда Самарқанд вилоятида «Мароқанд» суғурта марказларидан олиш имкониятига эга бўлди.

Эслатиб ўтамиз, айти пайтда компания бўлинмаларининг сони 171 тага етди.

Ширин БАЙСЕНОВА.



ишлаб чиқаришдаги узилиш туфайли йўқотишлардан суғурталаш, экспорт суғуртаси, ускуна ва жиҳозлар бузилишидан суғурталаш, шартнома шартларини бажармаслик оқибатида молиявий таваккалчиликлардан суғурталаш, мулк (гаровга қўйилган мулк), транспорт воситалари, лизинг суғуртаси ҳамда бахтсиз ҳодисалардан суғурталаш бўйича суғурта хизматлари асосида жорий йилнинг 6 ойи давомида 27,2 минг дона суғурта шартномалари имзоланиб, улар орқа-

Талабалар учун суғурта маҳсулоти

«Альском» суғурта компанияси АЖ олий ўқув юртлари талабалари учун янги суғурта маҳсулотини жорий қилди.

Суғурта соҳасида молиявий таваккалчиликларга доир кўпгина воқеа-ҳодисалар аниқланган. Шулардан бири олий ўқув юртларида тўлов-контракт асосида таҳсил олаётган талабалар ҳаёти билан боғлиқдир.

«Альском» суғурта компанияси томонидан ишлаб чиқилган янги суғурта турида талаба-ёшларни ўзига боғлиқ бўлмаган сабаблар туфайли юзага келган бахтсиз ҳодисалардан иқтисодий ҳимоялаш мақсади кўзда тутилган.

Бунда талабанинг бир қатор сабаблар, жумладан, оғир касалликка (қўққисдан) йўлиқиши, сурункали хасталигининг зўрайиши, бахтсиз ҳодиса туфайли тан жароҳати олиши, тўсатдан вафот этиши ёки бедарак йўқолиши, ўқув жараёнига тўлиқ қатнашиб туриб (ўқув машғулоти учун белгиланган соатларнинг 80 фоиз қисмидан кам бўлмаган), фанларни ўзлаштира олмаслиги ва академик қарздорлиги каби ҳодисалар туфайли ўқув жараёнида иштирок этмаслиги натижасида олий таълим муассасасидан четлаштирилиши суғурта ҳодисаси ҳисобланади. Ушбу ҳолатда суғурталовчи томонидан суғурта қопламасини тўлаб бериш мажбурияти олиниб, у шартномада белгиланган тартибда амалга оширилади.

Ҳисобот даврида компания томонидан йиғилган суғурта мукофотлари миқдори ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 145 фоизга, суғурта мажбуриятлари ҳажми 152 фоизга, суғурта шартномалари сони 121 фоизга ўсиши кузатилди.

Компания ҳудудий тармоғини янада кенгайтириш мақсадида ўтган 6 ой давомида қўшимча 11 та бўлинма фаолиятини йўлга қўйиб, 22 та янги иш ўрни яратишга эришди.

«Олий таълим муассасалари талабаларининг тўлаган тўлов-контракт суммасини суғурталаш» хизмати бўйича суғурта миқдори талабанинг бир ўқув йили (тўлиқ ёки ярим) учун тўлаган тўлов-контракт суммасига тенг бўлади. Ушбу хизматдан фойдаланиш учун тўланадиган суғурта мукофоти эса, талаба томонидан бир ўқув йили (тўлиқ ёки ярим) учун тўланган тўлов-контракт суммасининг 1,5 фоиздан 2,5 фоизгача бўлган миқдорини ташкил этади.

Таъкидлаш жоизки, жорий йилнинг биринчи ярмида «Альском» суғурта компанияси суғурта тушумларини таъминлаш, ҳудудий тармоқни кенгайтириш, филиаллар иш сифатини яхшилаш, суғурта даъволарини ўз вақтида бартараф этиш, ходимлар меҳнат унумдорлигини ошириш, янги иш ўринларини яратиш каби муҳим вазифалар ижроси юзасидан фаол чора-тадбирларни амалга оширди. Натижада, ҳисобот даврида компания томонидан йиғилган суғурта мукофотлари миқдори ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 145 фоизга, суғурта мажбуриятлари ҳажми 152 фоизга, суғурта шартномалари сони 121 фоизга ўсиши кузатилди.

Компания ҳудудий тармоғини янада кенгайтириш мақсадида ўтган 6 ой давомида қўшимча 11 та (Фарғона вилоятида 4 та, Андижонда 2 та, Бухоро, Наманган, Сурхондарё, Хоразм вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида 1 тадан) бўлинма фаолиятини йўлга қўйиб, 22 та янги иш ўрни яратишга эришди.

Қайд этиш лозимки, айти пайтда мазкур компаниянинг ҳудудий тармоқлари 105 та, шундан 15 та филиал ва 90 та бўлинмани ўз ичига олади. Компания ҳудудий филиалларининг жами йиғилган суғурта мукофотларидаги улуши 88 фоизни ташкил қилади. Бу, ўз навбатида, ҳудудий тармоқ ушбу муассаса фаолиятининг асосий бўғини эканлигини ифодалайди.

Эслатиб ўтамиз, жорий йилнинг 1 август ҳолатига кўра, «Альском» суғурта компаниясида амалда бўлган ихтиёрий суғурта турлари 60 дан ортиқ бўлиб, улар аҳолининг барча қатламлари манфаатларига хизмат қилмоқда.

Назира МАВЛОНОВА.

Реклама



«FitchRatings» халқаро рейтинг
агентлиги 2015 йил 27 июлда

«Агробанк»
акциядорлик-тижорат банкининг
халқаро рейтингини

«БАРҚАРОР»

дея қайта тасдиқлади.

www.agrobank.uz

Хизматлар лицензияланган.

Транспорт тизими ривожланмоқда

Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорт агентлигида 2015 йилнинг биринчи ярим йиллик фаолиятига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Тадбирда юртимизда автотранспорт хизматлари бозорини янада такомиллаштириш ва транспорт тизимини ривожлантириш, соҳадаги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари раҳбар ва мутахассисларининг малакасини ошириш, уларга ҳар томонлама қулайликлар яратиш борасидаги чора-тадбирлар ва уларнинг самарадорлиги сарҳисоб қилинар экан, 2000 йилда мамлакатимизда икки мингга яқин йўловчи ташиш йўналиши мавжуд бўлган бўлса, айни пайтда улар сони 4 317 тага етганлиги, барчасида ташувчилар учун тенг шароит яратилганлиги таъкидланди.

– Мазкур йўналишларнинг 990 таси шаҳар, 2 708 таси шаҳар атрофи ва 619 таси шаҳарлараро йўналишларни ташкил этади, – дейди **Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорт агентлигининг ахборот хизмати раҳбари Насриддин Асриддинов**. – Эътиборлиси, йўналишларнинг деярли барчаси очиқ тендер савдоларидан ўтказилмоқда. Бу ўз навбатида, соғлом рақобат муҳитини ривожлантиришга ҳисса қўшмоқда. Жумладан, ҳисобот даврида ўтказилган 78 очиқ тендер савдоларида 673 йўловчи ташиш йўналиши жойлаштирилди. Лизинг компаниялари, тижорат банклари кредитлари ва ташувчиларнинг сармоялари ҳисобига ўтган даврда транспорт корхоналари автопаркини янгилашга доир кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилди.

Тадбирда агентликнинг авторанспорт хизматлари ва сервисни ривожлантиришнинг прогноз кўрсаткичларини бажариш, аҳолига, хусусан, қишлоқ аҳолисига кўрсатилаётган автотранспорт хизматларининг сифатини ошириш, автотранспортда юк ва йўловчи ташиш фаолиятини лицензиялаш ҳамда лицензиатлар томонидан лицензия талаб ва шартларининг бажарилишини назорат қилиш, дарё кемачилиги регистри ва кемачилик, ташки иқтисодий фаолият ҳамда меъёрий-ҳуқуқий базани шакллантириш борасидаги ишлари ҳам сарҳисоб қилинди. «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастури доирасида олиб бораётган ишлари тақдим этилди. Унга кўра, меҳнат фахрийлари ва ёлғиз қарияларга маънавий ва моддий томонлама ёрдам кўрсатилаётганлиги, уларни соғломлаштириш ҳамда оила аъзолари билан маданий дам олишини ташкил этиш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилаётгани қайд этилди.

Ширин БАЙСЕНОВА.



Finance.uz
молиявий-иқтисодий портали

Ўз жамғармаларингизни самарали бошқаришни ва мулкнингиздан оқилона фойдаланишни истайсизми?
Бу саволларга жавобларни **www.finance.uz** сайтидаги «ШАХСИЙ ЖАМҒАРМА» рукнидан топишингиз мумкин.
Гувоҳнома: № 0657.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ–ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ХАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Акмал НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

Анвар АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

Газета «Moliya yangiliklari
agentligi» МЧЖнинг
компьютер базасида
саҳифаланди

АХБОРОТ КЎМАГИ

ЎЗА, «Туркистон-пресс» НАА

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Ғ. Мавлонов кўчаси,

1а-уй, 3-қават.

e-mail: info@banknews.uz

www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун
234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси – 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси – 377.

Таҳририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилади.

Қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг пайшанба кuni чоп этилади.

Буюртма № 2295

Адади: 6070 нусха.

Нархи шартнома асосида.

Газета А3 ҳажмда, 3 шартли босма табоқда

чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 5.08.2015 й., 09.00.